

با مرتعالی

سند توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری استان زنجان

کزارش موضوع بخش ۵ از مرحله دوم شرح خدمات مشاور مادر

سند ستگاهی توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در استان برای دوران برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۰-۱۳۹۴)

(سازمان آموزش و پرورش استان زنجان)

ویرایش سوم

محترم: جماد دانشگاهی واحد استان زنجان

مدیر اجرایی: محمدی عباسی

مدیر علمی: علی نصیری اقدم

بهکاران: «مترا عنیتی»، رسول رئیس جمهوری و فرزان شاپیان مجید

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۲	پیشگفتار
۱-۴	۱- نقش قانونی (مأموریت‌ها و وظایف) دستگاه در توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصاد
۶	۱-۱- آموزش و پرورش در استان زنجان
۷	۲- مستندات تنظیم برنامه توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری دستگاه (اسناد بالادست)
۷	۱-۲- چشم‌انداز بیست ساله
۸	۲-۲- استراتژی مدون دستگاه در افق چشم‌انداز
۸	۳-۲- برنامه چهارم توسعه
۱۳	۴-۲- سیاست‌های اجرایی ابلاغی مقام رهبری
۱۳	۵-۲- قانون برنامه پنجم توسعه
۱۷	۶-۲- سند ملی توسعه استان
۱۸	۷-۲- سند آمایش استان
۱۸	۳- ارزیابی تحول رشد اقتصادی، بهره‌وری نیروی کار، اشتغال و سرمایه‌گذاری در برنامه‌های سوم و چهارم توسعه
۱۸	۱-۳- ارزیابی تحول رشد اقتصادی و بهره‌وری نیروی کار در فعالیت‌های تحت پوشش دستگاه (اعم از فعالیت‌های تحت تصدی و نظارت) و مقایسه آن با اهداف برنامه‌های فوق
۱۸	۳-۱-۱- ارزیابی تحولات رشد اقتصادی در بخش آموزش و پرورش بر اساس ارزش افزوده
۲۰	۳-۱-۲- ارزیابی تحولات رشد اقتصادی در بخش آموزش و پرورش بر اساس ارزش ستانده
۲۲	۳-۱-۳- تحلیل بهره‌وری نیروی کار در بخش آموزش
۲۳	۲-۳- ارزیابی تحول اشتغال و سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تحت تصدی دستگاه و مقایسه آن با اهداف برنامه‌های فوق
۲۳	۱-۲-۳- ارزیابی تحولات اشتغال در بخش آموزش
۲۷	۲-۲-۳- ارزیابی تحولات سرمایه‌گذاری در بخش آموزش
۲۸	۴- ارزیابی سیاست‌ها و اقدامات اجرایی دستگاه برای توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در برنامه‌های سوم و چهارم توسعه
۳۴	۵- تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای اشتغال در بخش‌های تحت تصدی و نظارت دستگاه به منظور تعیین مزیت‌های نسبی و رقابتی بخش‌های تولید کننده کالاها و خدمات قابل مبادله در بازار
۳۴	۳۴..... تهدیدهای
۳۴	۳۵..... نقاط قوت
۳۵	۳۵..... نقاط ضعف
۳۶	۶- تعیین اهداف کمی دستگاه در دوران برنامه پنجم
۳۶	۷- راهبردهای اساسی اشتغال و سرمایه‌گذاری دستگاه در دوران برنامه پنجم
۳۸	۸- سیاست‌ها و اقدامات اجرایی دستگاه برای پیشبرد اهداف توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در دوران برنامه پنجم
۳۹	۹- برنامه دستگاه برای سازماندهی و اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش عمومی، خصوصی و تعاونی

۱-۹	- پروژه‌های عمرانی ملی در حال اجرا در استان زنجان	۳۹
۲-۹	- تقسیم‌بندی پروژه‌های استانی بر اساس فعالیت.....	۴۳
۳-۹	- تقسیم‌بندی پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب دستگاه اجرایی	۴۳
۴-۹	- تقسیم‌بندی طرح‌های زودبازد در دست اجرا بر اساس شهرستان‌های استان	۴۷
۵-۹	- طرح‌های زودبازد تأمین مالی نشده	۵۰
۱۰	- برآورد سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای تحقق اهداف کمی دستگاه به تفکیک بخش‌های عمومی، خصوصی و تعاقنی در دوران برنامه پنجم برای فعالیت‌های تحت پوشش دستگاه	۵۳
۱۱	-۱- برآورد سرمایه‌گذاری در دوره برنامه پنجم توسعه	۵۳
۱۰	-۲- سرمایه‌گذاری مورد نیاز در فعالیت‌های آموزشی به تفکیک بخش‌ها	۵۵
۱۱	- تأمین منابع مالی برای سرمایه‌گذاری‌های بخش عمومی، خصوصی و تعاقنی در دوران برنامه پنجم	۵۶
۱۲	- تعهدات دستگاه برای تسهیل ایجاد اشتغال و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش‌های خصوصی و تعاقنی (با توجه به وظیفه هر دستگاه)	۵۶

فهرست جداول

<u>صفحه</u>	<u>موضوع</u>
جدول ۱. راهکارهای اجرایی برنامه چهارم توسعه پیرامون آموزش و پرورش ۱۲	جدول ۱. راهکارهای اجرایی برنامه چهارم توسعه پیرامون آموزش و پرورش ۱۲
جدول ۲. میزان ارزش افزوده به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۱۹	جدول ۲. میزان ارزش افزوده به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۱۹
جدول ۳. میزان رشد ارزش افزوده آموزش و پرورش به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۱۹	جدول ۳. میزان رشد ارزش افزوده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۱۹
جدول ۴. میزان ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۲۱	جدول ۴. میزان ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۲۱
جدول ۵. میزان رشد ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۲۱	جدول ۵. میزان رشد ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۲۱
جدول ۶. تحولات بهره‌وری کار و رشد آن در بخش آموزش استان زنجان طی سال‌های ۸۶-۱۳۷۹ ۲۳	جدول ۶. تحولات بهره‌وری کار و رشد آن در بخش آموزش استان زنجان طی سال‌های ۸۶-۱۳۷۹ ۲۳
جدول ۷. توزیع درصد شاغلان استان زنجان در بخش آموزش در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ ۲۳	جدول ۷. توزیع درصد شاغلان استان زنجان در بخش آموزش در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ ۲۳
جدول ۸. میزان اشتغال در بخش آموزش به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۷۵ ۲۴	جدول ۸. میزان اشتغال در بخش آموزش به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۷۵ ۲۴
جدول ۹. میزان اشتغال در بخش آموزش به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۸۵ ۲۴	جدول ۹. میزان اشتغال در بخش آموزش به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۸۵ ۲۴
جدول ۱۰. میزان رشد اشتغال در بخش آموزش استان به تفکیک مناطق شهری و روستایی از سال ۷۵ تا ۸۵ ۲۴	جدول ۱۰. میزان رشد اشتغال در بخش آموزش استان به تفکیک مناطق شهری و روستایی از سال ۷۵ تا ۸۵ ۲۴
جدول ۱۱. آمار کارمندان رسمی و پیمانی-شهری و روستایی بدون کادر خدماتی تا پایان سال ۱۳۸۹ ۲۵	جدول ۱۱. آمار کارمندان رسمی و پیمانی-شهری و روستایی بدون کادر خدماتی تا پایان سال ۱۳۸۹ ۲۵
جدول ۱۲. آمار کارمندان رسمی و پیمانی-سرباز معلم-حق التدریس (بدون استثنایی) ۲۵	جدول ۱۲. آمار کارمندان رسمی و پیمانی-سرباز معلم-حق التدریس (بدون استثنایی) ۲۵
جدول ۱۳. کارمندان شاغل رسمی و پیمانی آموزش و پرورش به تفکیک سطح سواد تا پایان سال ۱۳۸۹ ۲۶	جدول ۱۳. کارمندان شاغل رسمی و پیمانی آموزش و پرورش به تفکیک سطح سواد تا پایان سال ۱۳۸۹ ۲۶
جدول ۱۴. برآورد سرمایه‌گذاری در بخش آموزش استان زنجان طی دوره ۱۳۸۶-۱۳۷۹ به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۶ ۲۷	جدول ۱۴. برآورد سرمایه‌گذاری در بخش آموزش استان زنجان طی دوره ۱۳۸۶-۱۳۷۹ به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۶ ۲۷
جدول ۱۵. ریسک سرمایه‌گذاری در بخش آموزش با توجه به ارزش افزوده فعالیت ۲۸	جدول ۱۵. ریسک سرمایه‌گذاری در بخش آموزش با توجه به ارزش افزوده فعالیت ۲۸
جدول ۱۶. نسبت دانش‌آموز به معلم در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۲۹	جدول ۱۶. نسبت دانش‌آموز به معلم در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۲۹
جدول ۱۷. نسبت کل دانش‌آموزان مهارتی به کل دانش‌آموزان دوم و سوم متوسطه استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۰	جدول ۱۷. نسبت کل دانش‌آموزان مهارتی به کل دانش‌آموزان دوم و سوم متوسطه استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۰
جدول ۱۸. ضریب بهره‌برداری از کلاس در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۰	جدول ۱۸. ضریب بهره‌برداری از کلاس در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۰
جدول ۱۹. نرخ باسادی جمعیت ۶ ساله و بالاتر در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۱	جدول ۱۹. نرخ باسادی جمعیت ۶ ساله و بالاتر در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۱
جدول ۲۰. نسبت دانش‌آموزان غیرانتفاعی به کل دانش‌آموزان استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۲	جدول ۲۰. نسبت دانش‌آموزان غیرانتفاعی به کل دانش‌آموزان استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) ۳۲
جدول ۲۱. نرخ آموزش جمعیت فعل استان زنجان بر حسب نفر دوره (۱۳۷۶-۸۷) ۳۲	جدول ۲۱. نرخ آموزش جمعیت فعل استان زنجان بر حسب نفر دوره (۱۳۷۶-۸۷) ۳۲
جدول ۲۲. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره ابتدایی در استان زنجان (۱۳۸۱-۸۷) ۳۲	جدول ۲۲. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره ابتدایی در استان زنجان (۱۳۸۱-۸۷) ۳۲
جدول ۲۳. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره راهنمایی در استان زنجان (۱۳۸۱-۸۷) ۳۳	جدول ۲۳. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره راهنمایی در استان زنجان (۱۳۸۱-۸۷) ۳۳
جدول ۲۴. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره متوسطه در استان زنجان (۱۳۸۳-۸۷) ۳۳	جدول ۲۴. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره متوسطه در استان زنجان (۱۳۸۳-۸۷) ۳۳
جدول ۲۵. اهداف توسعه بخش آموزش عمومی در قالب شاخص‌های کلیدی ۳۶	جدول ۲۵. اهداف توسعه بخش آموزش عمومی در قالب شاخص‌های کلیدی ۳۶
جدول ۲۶. پروژه‌های ملی در دست اجرا بر حسب درصد پیشرفت ۴۰	جدول ۲۶. پروژه‌های ملی در دست اجرا بر حسب درصد پیشرفت ۴۰
جدول ۲۷. طرح‌های زیر ۲۰ درصد، ۴۰-۶۰ و ۶۰ تا ۱۰۰ درصد پیشرفت فیزیکی در بخش آموزش و پرورش ۴۱	جدول ۲۷. طرح‌های زیر ۲۰ درصد، ۴۰-۶۰ و ۶۰ تا ۱۰۰ درصد پیشرفت فیزیکی در بخش آموزش و پرورش ۴۱
جدول ۲۸. پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب فعالیت ۴۳	جدول ۲۸. پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب فعالیت ۴۳
جدول ۲۹. پروژه‌های استانی در بخش آموزش ۴۳	جدول ۲۹. پروژه‌های استانی در بخش آموزش ۴۳
جدول ۳۰. پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب دستگاه اجرایی ۴۴	جدول ۳۰. پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب دستگاه اجرایی ۴۴
جدول ۳۱. پروژه‌های استانی اداره آموزش و پرورش ۴۵	جدول ۳۱. پروژه‌های استانی اداره آموزش و پرورش ۴۵
جدول ۳۲. پروژه‌های استانی اداره آموزش فنی و حرفه‌ای ۴۵	جدول ۳۲. پروژه‌های استانی اداره آموزش فنی و حرفه‌ای ۴۵
جدول ۳۳. پروژه‌های استانی سازمان اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس ۴۶	جدول ۳۳. پروژه‌های استانی سازمان اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس ۴۶

جدول ۳۴. پروژه‌های ملی مربوط به بخش ساختمان	۴۷
جدول ۳۵. طرح‌های زودبازد خصوصی	۴۷
جدول ۳۶. طرح‌های زودبازد در دست اجرا بر شهرستان	۴۸
جدول ۳۷. طرح‌های زودبازد در شهرستان ابهر به تفکیک دستگاه اجرایی (میزان عقد)	۴۸
جدول ۳۸. طرح‌های زودبازد در شهرستان ابهر به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)	۴۸
جدول ۳۹. طرح‌های زودبازد در شهرستان خدابنده به تفکیک دستگاه اجرایی (پرداخت)	۴۹
جدول ۴۰. طرح‌های زودبازد در شهرستان خدابنده به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)	۴۹
جدول ۴۱. طرح‌های زودبازد در شهرستان خرمدره به تفکیک دستگاه اجرایی (پرداخت)	۴۹
جدول ۴۲. طرح‌های زودبازد در شهرستان خرمدره به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)	۴۹
جدول ۴۳. طرح‌های زودبازد در شهرستان زنجان به تفکیک دستگاه اجرایی (پرداخت)	۵۰
جدول ۴۴. طرح‌های زودبازد در شهرزنجان به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)	۵۰
جدول ۴۵. طرح‌های زودبازد تأمین مالی نشده	۵۰
جدول ۴۶. پیش‌بینی سرمایه‌گذاری بر حسب فعالیت‌های عمدۀ اقتصادی در دوران برنامه پنجم توسعه به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶	۵۵
جدول ۴۷. سرمایه‌گذاری مورد نیاز در برنامه پنجم استان به تفکیک گروه‌های عمدۀ فعالیت و بخش مجری به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶	۵۶

فهرست نمودار

صفحه

موضوع

نمودار ۱. مقایسه روند رشد ارزش افزوده در بخش‌های مختلف آموزش و پرورش طی سال‌های ۱۳۷۹-۸۶ ۲۰
نمودار ۲. میزان رشد ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ ۲۲
نمودار ۳. کارمندان شاغل رسمی و پیمانی آموزش و پرورش به تفکیک سطح سواد تا پایان سال ۱۳۸۹ ۲۶

پیشگفتار^۱

لازمه یک زندگی سالم، دسترسی به فرصت‌های شغلی مناسب و امرار معاش از محل درآمدهای آن است و لازمه در دسترس بودن فرصت‌های شغلی مناسب سرمایه‌گذاری است. لذا هر جامعه‌ای برای دستیابی به رشد و توسعه پایدار و رقم زدن حداقلی از رفاه برای شهروندان خود باید به الزامات و پیش زمینه‌های سرمایه‌گذاری و اشتغالزایی امعان نظر داشته باشد و مقدمات آن را مهیا نماید.

سند توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری استان زنجان با هدف ایجاد فضای مساعد سرمایه‌گذاری و رفع موانع کسب و کار و در نتیجه ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار تهیه شده است. در این سند ضمن پرداختن به عملکرد گذشته استان در بازار کار و شناسایی مزیت‌های نسبی استان، نقاط قوت و ضعف و فرصت‌ها و تهدیدهای سرمایه‌گذاری در استان شناسایی شده و بر مبنای آن برنامه‌های توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری استان تدوین شده است.

در بخشی از این سند عملیاتی به نقش و جایگاه دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی در توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری پرداخته شده و در راستای ترسیم آن نقش و جایگاه تهیه اسناد توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری دستگاهی تهیه شده است.

این نکته به غایت درست است که وظیفه دستگاه‌های دولتی خلق فرصت‌های شغلی مستقیم نیست و نمی‌توان انتظار داشت که این دستگاه‌ها از طریق سرمایه‌گذاری و بر عهده گرفتن تصدی‌های جدید برای افراد بیکار استان شغل ایجاد کنند. لکن تهیه و تنظیم اسناد توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری دستگاهی از این حیث حائز اهمیت است که هر دستگاه در ارتباط با وظایف قانونی و فعالیت‌های تحت نظرارت و تصدی خود محورهایی را شناسایی می‌کند که بر هزینه سرمایه‌گذاری اثرگذار است و دستگاه می‌تواند با برنامه‌ریزی از دامنه آن هزینه‌ها بکاهد و بر رقابت‌پذیری فعالیت‌های اقتصادی بیفزاید.

«اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان» وظایف متعددی در حیطه‌های گوناگون بر عهده دارد که مهمترین سرفصل‌های آنها عبارتست از؛

- بسط و تعمیق عدالت آموزشی و پرورشی و افزایش پوشش تحصیلی دانشآموزان استان
- بهبود مدیریت و تسهیل امر نظارت و راهنمایی بر فعالیت‌های آموزشی و پرورشی
- ایجاد انعطاف و افزایش بهره‌وری و ارتقای کیفیت در امور آموزشی و پرورشی
- سازماندهی بهینه نیروی انسانی و ایجاد فرصت‌های لازم برای توانمندسازی معلمان و تقویت فرصت‌های یادگیری دانشآموزان

^۱ در این سند، به برخی از بندهای شرح خدمات به دلیل فقدان آمارهای لازم، عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز و تطابق نداشتن بند مربوطه با ساختار اداره آموزش و پرورش استان، پرداخته نشده است.

- هدایت فرایندهای آموزش و پرورش برای تحقق اهداف و وظایف و تسهیل در تبادل اطلاعات و تجربیات

مدارس تابعه

- هم‌افزایی و استفاده بهینه از خدمات، امکانات و تجهیزات موجود در واحدهای آموزشی و پرورشی
- ترویج فرهنگ کارگروهی و ارتقای نقش مدرسه به عنوان کانون تربیتی محلی و منطقه‌ای
- توجه به فرهنگ قومی و منطقه‌ای و ارتقای هویت ملی

بمنظور انجام وظایف برشمرده، این سازمان برخی برنامه‌ها و اقدامات اجرایی در پیش رو قرار داده است که می‌تواند نقش مهمی در بهبود محیط کسب و کار، کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری و توسعه فرصت‌های شغلی ایفا نماید. از جمله این برنامه‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره داشت:

- دسترسی افراد واجب التعليم به آموزش و پرورش رایگان و برابری جنسیتی
- پوشش بی سوادان (۱۰ تا ۴۹ ساله) شرکت‌کننده در کلاس‌های نهضت سوادآموزی
- توسعه دسترسی فراغیران به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کار و دانش و هنری
- گسترش آموزش‌های مهارتی بر اساس ظرفیت‌های موجود در استان
- تقویت و ترویج مهارت‌های زندگی در دانش‌آموزان
- ارتقای سطح توانمندی اعتقادی و فرهنگی و علمی در دانش‌آموزان
- گسترش و ایجاد فضاهای آموزشی، فرهنگی و هنری استاندارد
- بهسازی و استفاده بهینه از فضاهای موجود
- گسترش تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی و بهبود بکارگیری آنها در آموزش
- ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای معلمان
- توسعه و تقویت مشارکت بخش خصوصی در امر آموزش
- ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای معلمان
- توسعه و تقویت مشارکت بخش خصوصی در امر آموزش
- افزایش بکارگیری مطلوب نیروی انسانی

با این رویکرد، سند حاضر در ۱۲ بند به شرح زیر تنظیم شده است:

- ✓ بند نخست، بررسی نقش قانونی دستگاه در توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصاد
- ✓ بند دوم، مطالعه مستندات تنظیم برنامه توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری دستگاه (استناد بالا دست)
- ✓ بند سوم، ارزیابی تحول رشد اقتصادی، بهره‌وری نیروی کار، اشتغال و سرمایه‌گذاری در برنامه‌های سوم و

- ✓ بند چهارم، ارزیابی سیاست‌ها و اقدامات اجرایی دستگاه برای توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در طی برنامه‌های سوم و چهارم
- ✓ بند پنجم، تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای اشتغال در بخش‌های تحت تصدی و نظارت دستگاه به منظور تعیین مزیت‌های نسبی و رقابتی بخش‌های تولیدکننده کالاها و خدمات قابل مبادله در بازار
- ✓ بند ششم، تعیین اهداف کمی دستگاه در دوران برنامه پنجم توسعه
- ✓ بند هفتم، راهبردهای اساسی اشتغال دستگاه در دوران برنامه پنجم
- ✓ بند هشتم، سیاست‌ها و اقدامات اجرایی دستگاه برای پیشبرد اهداف توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در دوران برنامه پنجم توسعه
- ✓ بند نهم، برنامه دستگاه برای سازماندهی و اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش عمومی، خصوصی و تعاونی
- ✓ بند دهم، برآورد سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای تحقق اهداف کمی دستگاه به تفکیک بخش‌های عمومی، خصوصی و تعاونی در دوران برنامه پنجم توسعه
- ✓ بند یازدهم، تأمین مالی برای سرمایه‌گذاری‌های بخش عمومی، خصوصی و تعاونی در دوران برنامه پنجم توسعه
- ✓ و در نهایت بند دوازدهم، ارایه تعهدات دستگاه برای تسهیل ایجاد اشتغال و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش‌های خصوصی و تعاونی

۱- نقش قانونی (مأموریت‌ها و وظایف) دستگاه در توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصاد

مقدمه

مطابق با مبانی نظری «سنند ملی آموزش و پژوهش»^۲، مدرسه جلوه‌ای است از تحقق مراتب حیات طیبه و جامعه سالم اسلامی، سازمانی یادگیرنده، کانون عرضه خدمات و فرصت‌های تربیتی، زمینه‌ساز درک و اصلاح موقعیت و نیز تکوین و تعالی پیوسته‌هويت آموزش گيرنده‌گان بر اساس معیارهای اسلامی.

در چارچوب این فلسفه، ویژگی‌های رهنامه‌نظام تربیت رسمی و عمومی به شرح زیر است:

^۲ مبانی نظری «سنند ملی آموزش و پژوهش» شامل فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران، فلسفه تربیت رسمی و عمومی و رهنامه نظام تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران در جلسه ۸۲۰ شورای عالی آموزش و پژوهش مورخ ۸۹/۵/۲ تأیید کلی شد و می‌باید مبنای تمامی سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و تولید اسناد تحولی در نظام تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد.

- تجلی بخش فرهنگ غنی اسلامی در روابط و مناسبات (بویژه نظم، وقت‌شناصی، مسئولیت‌پذیری و جدیت، همدلی، کرامت نفس، احترام، اعتماد، وفاداری، امانتداری)؛
- نقطه اتکای دولت و ملت در رشد و تعالی کشور و کانون تربیتی محله
- برخوردار از قدرت تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در حوزه‌های عملیاتی در چارچوب سیاست‌های ملی، منطقه‌ای و محلی
- دارای چشم‌انداز اختصاصی مورد توافق ذی‌نفعان در چارچوب سیاست‌های مصوب
- نقش آفرین در فرایند انتخاب آگاهانه و اختیاری مسیر زندگی فردی و اجتماعی آموزش‌گیرندگان بر اساس نظام معیار اسلامی
- دارای ظرفیت پذیرش تفاوت‌های فردی و پاسخ‌گوئی به نیازها و علاقه مترتبیان در راستای مصالح و در چارچوب نظام معیار اسلامی؛
- یادگیرنده، کمال‌جو، خواستار تعالی مستمر فرصت‌های تربیتی، تسهیل‌کننده‌یادگیری و تدارک بیننده خودجوش ظرفیت‌های جدید در خدمت یادگیری
- خود ارزیاب، رقابت پذیر و پاسخگو نسبت به نظارت و ارزیابی بیرونی (نظام آموزشی)
- تأمین‌کننده محیط اخلاقی، علمی، امن، سالم، با نشاط، دوست داشتنی و برخوردار از هویت جمعی
- برخوردار از مربیان دارای هویت یکپارچه بر اساس نظام معیار اسلامی و شایستگی‌های اخلاقی و حرفه‌ای (به ویژه مؤمن، دانا، فکور، امین، با انگیزه، مهربان و دارای کرامت نفس و سعه صدر؛)
- مبتنی بر رویکرد مدیریتی نقد پذیر، حامی نوآوری و نوآندیشی و خطرپذیر،
- متکی بر ارکان تربیت و بهره‌مند از ظرفیت عوامل سهیم و مؤثر و مبتنی بر مشارکت ذی‌نفعان (با تأکید بر مربیان، مربیان و خانواده)؛
- برخوردار از بهره فناوری آموزشی در سطح معیار؛ با توجه به طیف منابع و رسانه‌های یادگیری (اعم از مصنوع و غیرمصنوع)
- دارای ظرفیت تصمیم‌سازی برای نظام تربیت رسمی و عمومی
- دارای تعامل اثر بخش با نهادها و کانون‌های محلی نظیر مسجد، فرهنگسرای، کتابخانه‌های عمومی و برخوردار از ارتباط مستمر و مؤثر با عالمان دینی و صاحبنظران و متخصصان
- دارای پیوند مؤثر با موضوعات و مسائل جامعه در مقیاس محلی، منطقه‌ای و ملی و حضور فعال در حیات اجتماعی

در سند «تحول راهبردی نظام تربیت رسمی و عمومی»، اهداف گوناگونی به عنوان چشم‌اندازهای بلندمدت آموزش و پژوهش در نظر گرفته شده است که عبارتند از:

۱- تربیت انسانی مومن و متخلق به اخلاق اسلامی، پرسشگر و فکور، خلاق و کارآفرین، سالم و با نشاط، انتخاب‌گر و آزادمنش، قانون‌گرا و نظم‌پذیر، عدالت‌خواه و صلح‌جو، وطن‌دوست، استقلال‌طلب و ظلم‌ستیز، جمع‌گرا و جهانی‌اندیش، با اراده و عزت نفس، خودبادر و مقتصد، امیدوار و منتظر، دانا و توانا، شجاع و ایشارگر، پاکدامن و باحیاء، مسؤولیت‌پذیر و وظیفه‌شناس (شاپیستگی‌های پایه در ساحت‌های شش گانه تربیت) و آماده ورود به انواع تربیت تخصصی و شغلی برای زندگی شایسته فردی، خانوادگی و اجتماعی براساس نظام معیار اسلامی

۲- ارتقای نقش نظام تربیت رسمی و عمومی در رشد و تعالی کشور، بسط و اعتلای فرهنگ عمومی و زمینه سازی برای اقتدار و مرجعیت علمی و تکوین تمدن اسلامی- ایرانی با تأکید بر تعمیق معرفت و بصیرت دینی و سیاسی، التزام به ارزش‌های اخلاقی، وفاداری نسبت به نظام جمهوری اسلامی ایران، اعتقاد به اصل ولایت فقیه و مردم سالاری دینی، تحکیم وحدت ملی، تقویت روحیه علمی، رعایت حقوق و مسئولیت‌های اجتماعی، ارتقای آداب و مهارت‌های زندگی، بهداشتی و زیست محیطی

- ۳- گسترش و تأمین همه جانبی عدالت تربیتی
- ۴- برقراری نظام اثر بخش و کارآمد مدیریت منابع انسانی با تأکید بر رویکرد تربیت اسلامی
- ۵- افزایش مشارکت در نظام تربیت رسمی و عمومی
- ۶- بهسازی و تحول در زیرساخت‌های کالبدی، مالی و فناوری
- ۷- ارتقای بهرهوری و افزایش کارایی و اثر بخشی در نظام تربیت رسمی و عمومی
- ۸- کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام و ارتقای فزاپنده جایگاه تربیتی، ایران در سطح جهانی

۱-۱-آموزش و پرورش در استان زنجان

مفهوم آموزش و پرورش در استان زنجان در زمره فعالیت‌های خدماتی جای می‌گیرد و از آموزش ابتدایی، متوسط عمومی، متوسطه فنی و حرفه‌ای، آموزش عالی، حوزه‌های علمیه و مدارس علوم دینی و آموزش بزرگسالان و... تشکیل شده است. به طور کلی وظایف آموزشی و پرورشی استان زنجان در جهت توسعه کمی و کیفی آموزش در سطح استان عبارتست از:

- بسط و تعمیق عدالت آموزشی و پرورشی و افزایش پوشش تحصیلی دانشآموزان استان
 - بهبود مدیریت و تسهیل امر نظارت و راهنمایی بر فعالیت‌های آموزشی و پرورشی
 - ایجاد انعطاف و افزایش بهره‌وری و ارتقای کیفیت در امور آموزشی و پرورشی

- سازماندهی بهینه نیروی انسانی و ایجاد فرصت‌های لازم برای توانمندسازی معلمان و تقویت فرصت‌های یادگیری دانش‌آموزان
- هدایت فرایندهای آموزش و پژوهش برای تحقق اهداف و وظایف و تسهیل در تبادل اطلاعات و تجربیات مدارس تابعه
- هم‌افزایی و استفاده بهینه از خدمات، امکانات و تجهیزات موجود در واحدهای آموزشی و پژوهشی
- ترویج فرهنگ کارگروهی و ارتقای نقش مدرسه به عنوان کانون تربیتی محلی و منطقه‌ای
- توجه به فرهنگ قومی و منطقه‌ای و ارتقای هویت ملی

۲- مستندات تنظیم برنامه توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری دستگاه (اسناد بالادست)

۱-۱- چشم‌انداز بیست ساله

سنند چشم‌انداز بیست ساله کشور ایران را در جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخشید جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل، توصیف کرده و جامع ایرانی را واجد این ویژگی‌ها می‌داند:

«توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود، و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر؛ مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها، و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی»

بر این اساس نظام تربیت‌رسمی و عمومی در افق ۱۴۰۴، مبتنی است بر نظام معیار اسلامی، فرهنگ و تمدن اسلامی- ایرانی و قوام بخش آن‌ها؛ زمینه‌ساز تحقق جامعه سالم اسلامی متناسب با اقتضایات زمان، برخوردار از توانمندی‌های تربیتی ممتاز در سطح منطقه، الهام بخش جهان اسلام و دارای تعامل سازنده با نظام‌های تربیتی در سطح جهان، توانمند در زمینه‌سازی برای شکوفایی استعدادها و شکل‌گیری هویت یکپارچه اسلامی- ایرانی - انقلابی مترقبیان با توجه به هویت اختصاصی آنان؛ کار آمد، اثر بخش، یادگیرنده، عدالت محور، مشارکت‌جو و رقابت‌پذیر؛ برخوردار از مدیران آینده‌نگر، کمال‌جو و تحول‌آفرین، مربیان مؤمن، فکور، دلسوز و امین، زمینه‌ساز جامعه عدل جهانی (جامعه مهدوی).

۲-۲- استراتژی مدون دستگاه در افق چشم انداز

مطابق با سند ملی آموزش و پرورش، سازمان آموزش و پرورش استان زنجان به عنوان مؤثرترین دستگاه آموزشی و تربیتی استان در تحقق اهداف و زیرساخت‌های امور فرهنگی، علمی و فناوری مورد نیاز در افق چشم‌انداز، خود نیازمند تحول و اصلاح در جهت کسب توانمندی‌های لازم برای ایفای مأموریت‌های محوله است. از جمله فرصت‌ها و امکانات پیش رو برای سرعت بخشی و شتابدهی در جهت بازسازی نظام آموزش و پرورش و تحول در فرآیند یاددهی - یادگیری، استفاده و بهره‌گیری از پدیده فناوری اطلاعات و ارتباطات است که باید به عنوان یکی از مهم‌ترین راهبردهای دست‌اندرکاران آموزش و پرورش استان باشد.

با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات، علاوه بر بسط و گسترش اطلاعات و دانش عمومی و دسترسی آسان و کم هزینه برای فرآیند معلمان و دیگر کاربران، زمینه اطلاع‌رسانی مناسب برای تحقق ویژگی‌های مورد نظر در افق چشم‌انداز و سازماندهی و پسیج امکانات در جهت افزایش سهم استان در تولیدات علمی کشور باشد.

از این راهبردهای زیر به منظور دستیابی به اهداف یاد شده ضروری به نظر می‌رسد:

۱. فرهنگسازی و ایجاد زمینه مساعد برای به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش
 ۲. مهندسی مجدد نظام مدیریت و فرآیندهای سازمانی کلیه سطوح وزارت آموزش و پرورش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات و تحول در برنامه‌ها و روش‌های آموزش منابع انسانی متناسب با آن.
 ۳. استفاده از ظرفیت‌های علمی و پژوهشی استان.
 ۴. تحول در برنامه‌های آموزشی و درسی کلیه دوره‌های تحصیلی و برنامه‌های آموزشی معلمان با استفاده مناسب از فناوری اطلاعات و ارتباطات
 ۵. افزایش فرصت‌ها در جهت بروز سپاری خدمات مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات
 ۶. استانداردسازی فضا و تجهیزات مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.
 ۷. ایجاد و توسعه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی شبکه‌ای

۲-۳- برنامه چهارم توسعه

نظر به اهمیت نقش دانش و فن آوری و مهارت، به عنوان اصلی ترین عوامل ایجاد ارزش افزوده در اقتصاد نوین، در فصل چهارم از برنامه چهارم توسعه، به مواد مرتبط با توسعه مبتنی بر دانایی اشاره شده است. در ماده ۵۲ این قانون دولت موظف است به منظور تضمین دسترسی به فرصت‌های برابر آموزشی به ویژه در مناطق کمتر توسعه یافته گسترش دانش، مهارت و ارتقای بهره‌وری سرمایه‌های انسانی به ویژه برای دختران و توسعه کمی و کیفی نظام آموزش عمومی آن دسته، اقدام‌های ذیل که جنبه قانونگذاری ندارد را به انجام برساند:

- الف) توسعه زمینه‌های لازم، برای اجرای برنامه آموزش برای همه.
- ب) اجباری کردن آموزش تا پایان دوره راهنمایی، به تناسب تأمین امکانات و به تدریج در مناطقی که آموزش و پرورش اعلام می‌کند، به طوری که در پایان برنامه چهارم این امر محقق شود.
- ج) علاوه بر تأمین اعتبارات عمومی بخش آموزش، نسبت به اتخاذ تدابیر لازم به منظور توسعه استقلال مالی، مدیریتی و اجرایی واحدهای آموزشی (مدارس)، در جهت استفاده هر چه بیشتر از سرمایه و توانا اجرایی بخش غیردولتی، در توسعه ظرفیت‌ها و ارتقای بهره‌وری آنها اقدام نماید.
- د) اصلاحات لازم را در زمینه برنامه‌های آموزشی و درسی و تعمیق و بهبود آموزش ریاضی، علوم و زبان انگلیسی انجام دهد.
- ه) ارتقای توانایی و مهارت حرفه‌ای معلمان، با تدوین استانداردهای حرفه‌ای معلم، از جهت دانش، رفتار و عملکرد، با استفاده از تجارب بین‌المللی و شرایط بومی کشور.
- و) افزایش انگیزه شغلی معلمان، با تأمین جایگاه و منزلت حرفه‌ای مناسب و اصلاح نظام پرداخت متناسب با میزان بهره‌وری و کیفیت خدمات آنها.
- ز) در صورتی که خروجی نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش در طول سال‌های برنامه چهارم توسعه، بیش از میزان پیش‌بینی شده در جدول شماره (۹) این قانون برای دستگاه فوق باشد، آموزش و پرورش مجاز است پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نسبت به بکارگیری حداقل نیمی از میزان مازاد بر سهمیه خروجی پیش‌بینی نشده، با اولویت در مناطق کمتر توسعه یافته و منحصراً برای امر آموزش اقدام نماید.
- ح) تدوین و اجرای نظام سنجش صلاحیت علمی و رتبه‌بندی معلمان و ارتقای سطح آموزشی و تحصیلی آنان.
- ط) برنامه‌ریزی برای تدوین برنامه آموزشی ارتقای سلامت و شیوه‌های زندگی سالم.
- ی) تدوین و اجرای طرح راهبردی سوادآموزی کشور، با در نظر گرفتن شرایط جغرافیایی، زیستی، اجتماعی و فرهنگی مناطق مختلف کشور، با رویکرد جلب مشارکت‌های مردمی و سازمان‌های غیردولتی به طوری که تا پایان برنامه چهارم، با سوادی افراد حداقل زیر سی سال، به طور کامل تحقق یابد.
- ک) بهره‌گیری از فناوری اطلاعات، در تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و درسی کلیه سطوح و تجهیز مدارس کشور، به امکانات رایانه‌های و شبکه‌های اطلاع‌رسانی.
- ل) روزآمد نگهداشتن دانش و مهارت‌های کارکنان آموزش و پرورش، در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات.
- م) پیش‌بینی تسهیلات و امکانات لازم، برای نوسازی، مقاوم‌سازی و استاندارد و متناسب نمودن فضاهای آموزشی، به ویژه مدارس دخترانه و تنظیم‌ساز و کارهای حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز.
- ن) وضع و اجرای مقررات لازم برای تأمین جذب و نگهداشت

نیروی انسانی مورد نیاز مناطق کمتر توسعه یافته کشور از قبیل صدور مجوزهای استخدامی در قالب جدول شماره (۹) این قانون خرید خدمات آموزشی و اقدامات رفاهی.

س) فراهم آوردن امکانات مناسب برای رفع محرومیت آموزشی از طریق گسترش مدارس شبانه‌روزی، روستا مرکزی و خوابگاه‌های مرکزی، آموزش از راه دور و رسانه‌ای و تأمین تقدیم، آمد و شد و بهداشت دانش‌آموزان و سایر هزینه‌های مربوط به مدارس شبانه‌روزی و نیز ایجاد و گسترش اماكن و فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی به تناسب جنسیت و تهیه و اجرای برنامه‌های لازم برای گسترش آموزش پیش دبستانی و آمادگی به ویژه در مناطق دوزبانه.

ع) آیین‌نامه اجرایی بندهای «و»، «ح»، «م»، «ی»، و «ن» این ماده به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

در بند ط ماده ۱۴۵ که به منظور کاهش حجم تصدی‌ها و افزایش مشارکت مردم در اداره امور کشور و کوچک‌سازی دولت است، وزارت آموزش و پرورش و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای می‌توانند رای اجرای بند ماده (۱۳۶) با کادر آموزشی خود مشروط برای اینکه از مرخصی بدون حقوق «ب» استفاده نمایند، به روش مذکور در این بند عقد قرارداد نمایند. سوابق خدمت اینگونه مستخدمین با پرداخت کسور بازنیستگی در صندوق ذیربطة مستخدم منظور خواهد شد.

هزینه سرانه مدارسی که به روش‌های مذکور در اجزای (۲)، (۳) و (۴) بند «ب» ماده (۱۳۶) توسط بخش غیردولتی اداره می‌گردند، متناسب با ویژگی‌های هر بند و توانمندی‌های مناطق توسط دولت تأمین و پرداخت می‌شود.

در فصل دوازدهم از بخش ششم از قانون چهارم توسعه که به نوسازی دولت و ارتقای اثربخشی حاکمیت پرداخته است در ماده ۱۳۵ آن ذکر شده است که آن دسته از وظایفی است که، منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افرادی گردد، از قبیل آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای جزو نقش و وظایف دولت، در حوزه‌های «امور حاکمیتی»، «امور تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی»، «امور زیربنایی» و «امور تصدی‌های اقتصادی» تعریف شده است.

در بخش ۳ قسمت الف ماده ۱۱۷ مقرر شده است، به منظور اصلاح ساختار تربیت بدنی، ترویج فرهنگ ورزش، توسعه کمی و کیفی دسترسی به ورزش پرورشی و همگانی و توسعه نظام استعدادیابی، تقویت حضور بخش غیردولتی، توسعه امور پژوهشی و تربیت نیروی انسانی وزارت‌خانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موظفند، براساس سند موضوع بند (۱) فوق برنامه جامع ارتقای ورزش مدارس، هماهنگی و انسجام‌ور شد و ارتقاء ورزش دانشجویی،

توسعه اماکن و فضاهای ورزشی سرپوشیده (با اولویت دختران) و رویاز، افزایش ساعت‌های درس تربیت بدنی، ایجاد باشگاه‌های ورزشی و تربیت نیروهای انسانی مورد نیاز بخش تربیت بدنی حسب مورد را تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران اجرا نمایند. ضمناً سازمان تربیت بدنی موظف است با استفاده از خدمات کارشناسان و متخصصان عالی داخلی و عنده‌الزوم خارجی در مراکز ستادی، اجرایی و پشتیبانی برنامه‌های خود را بر اساس سند موضوع بند (۱) به اجرا درآورد.

در قسمت ۴ بخش ب ماده ۳۰ که مرتبط با ایمن‌سازی و مقاوم‌سازی ساختمان‌ها و شهرها به منظور کاهش خسارات انسانی و اقتصادی ناشی از حوادث غیرمتربقه است آموزش و پرورش مکلفند خطرات ناشی از سکونت در ساختمان‌های غیر مقاوم در مقابل زلزله و لزوم رعایت اصول فنی در ساخت و سازها و نیز چگونگی مقابله با خطرات ناشی از زلزله را به مردم آموزش دهند.

به طور کلی اهداف برنامه چهارم توسعه در رابطه با آموزش و پرورش عبارت است از:

- اجباری کردن آموزش تا پایان دوره راهنمایی تحصیلی (به تدریج) به طوری که در پایان برنامه چهارم این امر محقق شود.

- توسعه استقلال مالی، مدیریتی و اجرایی واحدهای آموزشی (مدارس).

- انجام اصلاحات لازم در زمینه برنامه‌های آموزشی و درسی و تعمیق و بهبود آموزش‌های ریاضی و علوم و زبان انگلیسی.

- ارتقای توانایی و مهارت حرفه‌ای معلمان و افزایش انگیزه شغلی آنان.

- تدوین طرح راهبردی سوادآموزی کشور و از بین بردن بی‌سوادی در گروه سنی جمعیت زیر ۳۰ سال.

- تشویق بخش‌های غیردولتی برای مشارکت در امر آموزش و پرورش.

- کمک آموزش و پرورش در امر فرهنگ‌سازی در بخش بهداشت و درمان و محیط زیست.

- اصلاح ساختارهای سازمانی و تشکیلاتی و محدود کردن تصدی‌های دولتی و انجام اصلاحات در ساختار نیروی انسانی و روزآمد کردن آنها.

به منظور تسهیل انجام احکام برنامه چهارم توسعه در بخش آموزش و پرورش، ۳۱ راهکار اجرایی به شرح جدول زیر پیشنهاد شده است:

جدول ۱. راهکارهای اجرایی برنامه چهارم توسعه پیرامون آموزش و پرورش

۱	وزارت آموزش و پرورش موظف است نسبت به برقراری نظام کنترل و نظارت و ارزیابی اقدام نماید.
۲	وزارت آموزش و پرورش موظف است سازوکارهای لازم برای تبدیل واحدهای آموزشی خود به کانون‌های توسعه «دینی» و «ملی» اقدام کند.
۳	وزارت آموزش و پرورش موظف است از بروز و ظهور اختلافات و انشقاق سیاسی در عرصه‌های آموزشی و پرورشی و به خصوص مدیریتی جلوگیری نماید.
۴	وزارت آموزش و پرورش موظف است نسبت به عملیاتی نمودن برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی خود اقدام نماید.
۵	وزارت آموزش و پرورش موظف است نسبت به تدوین سیاست‌های روابط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور با نهادهای بین‌المللی و سایر کشورها اقدام نماید.
۶	وزارت آموزش و پرورش موظف است ویژگی‌های «یک شهروند مطلوب» برای کشور را تعریف و نسبت به محقق نمودن آن در نهادهای آموزشی مربوط اقدام نماید.
۷	وزارت آموزش و پرورش موظف است «از برنامه‌های آموزش برای همه» به عنوان میثاقی بین‌المللی در کشور حمایت کند و به مندرجات آن عمل نماید.
۸	وزارت آموزش و پرورش نسبت به معرفی هویت «ملی اسلامی» به دانش‌آموزان با رویکرد ایجاد همدلی و همنوایی و وحدت ملی اقدام کند.
۹	وزارت آموزش و پرورش درگرینش، پرورش و نگهدارش و ارتقای معلمان اقدام کند و توجه ویژه‌ای به تأمین معیشت و بهداشت روانی آنان و خانواده‌شان به عمل آورد و انگیزه خدمت در آنان را افزایش دهد.
۱۰	وزارت آموزش و پرورش نسبت به تقویت مدارس غیرانتفاعی (غیردولتی) اقدام کند و به حمایت منطقی از آنان مبادرت ورزد.
۱۱	وزارت آموزش و پرورش بر تهیه و تدوین طرح جامع نیروی انسانی در آموزش و پرورش، همراه با برنامه‌ریزی ارتقا علمی و تخصصی و فنی کارکنان تأکید می‌کند.
۱۲	آموزش و پرورش بر مدیریت شایسته‌سالاری و مردم‌سالاری و مدیریت مشارکتی تأکید می‌نماید.
۱۳	در وزارت آموزش و پرورش تشکلهای صنفی معلمان مورد حمایت قرار می‌گیرد.
۱۴	وزارت آموزش و پرورش موظف است نتایج آمایش سرمیمین را از دستگاه‌های مسئول دریافت و از آن در برنامه‌ریزی آموزش و پرورش استفاده نماید.
۱۵	وزارت آموزش و پرورش برگسترش و تقویت مراکز تخصصی مشاوره‌ای، خدمات راهنمایی و مشاوره تأکید می‌ورزد.
۱۶	وزارت آموزش و پرورش بر ارتقای کیفیت در آموزش و پرورش با عنایت به موارد زیر تأکید می‌کند. تدوین نظام برنامه‌ریزی درسی، تدوین کتب درسی با توجه به نیاز فراغیران و جامعه و تغییر و تحول جاری در دنیا و کشور بهره‌گیری از روش فعل در تدریس. توجه به معلم پژوهندگان و پژوهش‌های کلاسی در مدارس.
۱۷	در وزارت آموزش و پرورش به مدیریت مدرسه محوری و مشارکت در مدیریت تأکید می‌شود.
۱۸	در وزارت آموزش و پرورش درونی نمودن دینداری، ارزش‌مداری و مستولیت‌پذیری توجه می‌شود.
۱۹	در وزارت آموزش و پرورش توسعه فرایند تمرکز‌زدایی در سطوح مختلف مدیریتی تأکید می‌شود.
۲۰	در آموزش و پرورش موظف است به آموزش خانواده اهمیت بیشتری بدهد.
۲۱	در آموزش و پرورش موظف است نسبت به طراحی و تأسیس نهادهای لازم برای پذیرش افکار و برنامه‌های جدید به خصوص در زمینه‌های هویت ملی اسلامی اقدام نماید.
۲۲	در وزارت آموزش و پرورش موظف است آمادگی لازم را برای مقابله با شش عنصر آزاده‌نده جوامع شری در هزاره سوم، که مورد درخواست سازمان ملل متحد و مؤسسات تابعه آن است در نهادهای آموزشی و خانواده‌ها فراهم سازد.
۲۳	در وزارت آموزش و پرورش به مهارت‌های زندگی و حل مسئله، پژوهش و برنامه‌ریزی در واحدهای آموزشی تأکید می‌شود.
۲۴	در وزارت آموزش و پرورش متداول نمودن هزینه سرانه تحصیلی بین استان‌ها و مناطق آموزشی به طور جدی دنبال شود.
۲۵	در وزارت آموزش و پرورش مناسبسازی محیط‌های آموزشی و پرورشی با توجه به نیازهای عاطفی و روانی و جسمانی دانش‌آموزان و استاندارد نمودن معلمان، تجهیزات و ابزار آموزشی و کمک آموزشی با توجه به سن دانش‌آموزان و رشد جسمانی آنان مورد تأکید قرار می‌گیرد.
۲۶	در وزارت آموزش و پرورش به روز نمودن خدمات اداری در آموزش و پرورش از طریق اتوماسیون مورد توجه قرار دارد.
۲۷	در وزارت آموزش و پرورش توسعه آموزش‌های فنی و حرفة‌ای و کار دانش با توجه به آمایش سرمیمین و نیاز کشور مورد تأکید است.
۲۸	در وزارت آموزش و پرورش به روز نمودن دستگاه‌ها و تجهیزات هنرستان‌ها مورد تأکید قرار می‌گیرد.
۲۹	در وزارت آموزش و پرورش محدود نمودن میزان تصدی‌گری دولتی و محدود نمودن آن بر اعمال حاکمیت دولت و راهبری امور راهبران در نتیجه اعمال دقیق نظام و نظارت کنترل و ارزیابی مورد توجه است.
۳۰	در وزارت آموزش و پرورش اعمال سیاست خرید خدمات آموزشی از بخش خصوصی مورد تأکید قرار دارد.
۳۱	در وزارت آموزش و پرورش فراهم آوردن بسترهای لازم و زیرساخت‌های ارتباطی و گسترش فناوری‌های اطلاعاتی برای مناطق غیرتوسعه یافته به منظور دسترسی به فرسته‌های آموزشی و نیل به عدالت اجتماعی مورد تأکید قرار می‌گیرد.

مأخذ: سند برنامه چهارم توسعه

۴-۲- سیاست‌های اجرایی ابلاغی مقام رهبری

تصویب و ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه پنجم از سوی مقام معظم رهبری فرصتی را فراهم ساخته تا در فرایند برنامه‌ریزی‌های توسعه، دست‌اندرکاران و سیاستگذاران، اقدامات و هماهنگی‌های لازم را حول محورهای مشخص متمرکز کنند. مقام معظم رهبری سیاست‌های کلی برای تهیه و تدوین برنامه پنجم توسعه «اقتصادی، اجتماعی و پیشرفت و عدالت فرهنگی کشور» را طی ۴۵ بند با رویکرد مبنایی به دولت ابلاغ فرموده و ذیل محور امور علمی و فناوری به موضوع آموزش و پرورش اشاره شده است. این بند، سیاست کلی برای تهیه و تدوین برنامه پنجم توسعه در حوزه آموزش و پرورش را بدین شرح معین کرده است: «تحول در نظام آموزش و پرورش با هدف ارتقای کیفی آن براساس نیازها و اولویت‌های کشور در سه حوزه دانش، مهارت و تربیت و نیز افزایش سلامت روحی و جسمی دانشآموزان».

مقام معظم رهبری همچنین در بیانات خود در دیدار وزیر و مدیران آموزش و پرورش سراسر کشور، از تحول به عنوان یکی از اساسی‌ترین و اصولی‌ترین مطالبی که در زمینه آموزش و پرورش ممکن است مطرح شود، یاد کردند. از دیدگاه ایشان تحول در افراد یا به عبارتی نیروی انسانی مهمترین سطح تغییر و تحول در سازمان‌ها، در جهت افزایش اثربخشی برنامه‌ها، تغییراتی است که در نگرش، بینش و رفتار اعضای سازمان رخ می‌دهد. بر این اساس دانشآموزان پس از فارغ‌التحصیلی می‌باید انسانی باشند با برجستگی‌های اخلاقی، فکری و مغزی و با تدین. از نظر اخلاقی انسانی باشد شجاع، خوشخواه، خیرخواه، خوشبین، امیدوار، بلندهمت، مثبت در قضاوت‌ها و سایر خصوصیات اخلاقی‌ای که برای یک انسان مطلوب در نظر گرفته می‌شود. از لحاظ خصوصیات فکری، خلاق، پرسشگر، اهل فکر، نوآوری، مایل به ورود در وادی مجھولات و صاحب فکر. از جنبه رفتاری، فردی منضبط و قانون شناس. ایشان تحول در نظام آموزش و پرورش کشور را نیاز اساسی دانسته و تأکید بر آن داشتند که آموزش و پرورش برای ایجاد تحول با استفاده از نیروهای فکری، کارآمد و زبده کشور فلسفه نظام تعلیم و تربیت را بر اساس هویت دینی و ملی تدوین کند و نظام آموزش و پرورش را بر مبنای آن تغییر دهد.

بنابراین تحول در آموزش و پرورش باید با تکیه بر نوآوری، مشارکت و رقابت، کاربردی کردن آموزش و تأمین نیازهای جدید ملی و استفاده از دستاوردهای جهانی استوار باشد.

۴-۵- قانون برنامه پنجم توسعه

در ماده ۱۹ قانون برنامه توسعه آمده است در راستای تحقق بند ۸ (به منظور توسعه انجمان‌ها و قطب‌های علمی حوزوی و دانشگاهی، کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، دولت از توسعه آموزش‌ها و پژوهش‌های بنیادین کاربردی در حوزه‌های دین و نشر فرهنگ و معارف اسلامی و گرایش‌های تخصصی مرتبط حمایت‌های لازم را در

ابعاد مالی، حقوقی به عمل آورده)، سیاستهای کلی ابلاغی و با هدف ارتقاء کیفی سه حوزه دانش، مهارت و تربیت اسلامی به دولت اجازه داده می‌شود برنامه تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور را در چهارچوب قوانین موضوعه و با رعایت اولویت‌های ذیل تدوین نماید و پس از تصویب در هیأت وزیران به اجراء درآورد:

- ۱- تحول در برنامه‌های آموزشی و پرورشی و درسی جهت کسب شایستگی‌های مورد نیاز فرد ایرانی توسط دانشآموختگان دوره آموزش عمومی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و نیازمندی و به کارگیری فناوری
- ۲- هدایت تحصیلی بر اساس علائق و ویژگی‌های دانشآموزان، توسعه حرفه‌ای و سرمایه انسانی مورد نیاز کشور
- ۳- اصلاح نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با تأکید بر رویکرد ارزشیابی برای تحقق فرآیند یاددهی- یادگیری در کلیه دوره‌های تحصیلی و تحقق کامل این فرآیند تا پایان برنامه
- ۴- بسترسازی و ایجاد انگیزه لازم برای ورود دانشآموزان مستعد به رشته‌های علوم انسانی
- ۵- برنامه‌ریزی برای برقراری توازن بین تعداد دانشآموزان در رشته‌های مختلف تحصیلی متناسب با نیازهای جامعه به تدریج و در طول برنامه و برقراری توازن تا پایان برنامه
- ۶- بسترسازی مناسب برای کسب حداقل یک شایستگی و مهارت با توجه به نیاز بازار کار تا پایان برنامه برای تمامی دانشآموزان دوره متوسطه نظری
- ۷- استقرار نظام تضمین کیفیت جهت پایش، ارزشیابی، اصلاح و افزایش بهره‌وری
- ۸- سنجش و ارتقاء صلاحیت‌های حرفه‌ای نیروی انسانی موجود و مورد نیاز آموزش و پرورش بر اساس شاخص‌های آموزشی و پرورشی
- ۹- ارائه برنامه جامع آموزش قرآن اعم از روان‌خوانی و فهم قرآن و برنامه تلفیقی قرآن، معارف اسلامی و عربی با اهداف قرآنی
- ۱۰- برنامه‌ریزی جهت تدوین برنامه‌های آموزشی ارتقاء سلامت جسمانی و روانی مبتنی بر آموزه‌های دینی و قرآنی
- ۱۱- تقویت و گسترش نظام مشاوره دانشآموز و خانواده جهت تحقق سلامت روحی دانشآموزان
- ۱۲- بهره‌برداری از اماكن ورزشی سازمان تربیت بدنی در ساعت بلاستفاده جهت ارتقاء سلامت جسمی دانشآموزان
- ۱۳- افزایش سرانه فضاهای ورزشی دانشآموزان
- ۱۴- به کارگیری فناوری ارتباطات و اطلاعات در کلیه فرآیندها جهت تحقق عدالت آموزشی و تسهیل فرآیندهای موجود و ارائه برنامه‌های آموزشی و دروس دوره‌های تحصیلی به صورت الکترونیکی

۱۵- ایجاد تعامل و ارتباط مؤثر با دیگر نظامهای آموزشی در کشور از جمله آموزش عالی به عنوان زیر نظام یک نظام واحد

۱۶- ایجاد تعامل آموزشی سازنده با دیگر کشورها و مراکز بین‌المللی مانند یونسکو، آیسیسكو و یونیوک

ب- دولت موظف است به منظور افزایش بهره‌وری از طریق بهینه‌سازی در منابع انسانی و منابع مالی در وزارت آموزش و پرورش به نحوی اقدام نماید که در طول برنامه سهم اعتبارات غیرپرسنلی به پرسنلی افزایش یابد.

ج- آموزش و پرورش مجاز است در حدود مقرر در اصل پانزدهم (۱۵) قانون اساسی گویش محلی و ادبیات بومی را در مدارس تقویت نماید.

د- وزارت آموزش و پرورش موظف است به منظور تضمین دسترسی به فرصت‌های عادلانه آموزشی به تناسب جنسیت و نیاز مناطق به ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته و رفع محرومیت آموزشی، نسبت به آموزش از راه دور و رسانه‌ای و تأمین هزینه‌های تغذیه، رفت و آمد، بهداشت و سایر امور مربوط به مدارس شبانه‌روزی اقدام نماید.

ه- وزارت آموزش و پرورش مکلف است برای تأمین نیازهای ویژه و توانبخشی گروه‌های مختلف آموزشی اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- منعطف‌سازی مدارس و گسترش اجرای برنامه‌های تلفیقی و فراگیر
- ۲- تدوین برنامه‌های جامع اطلاع‌رسانی جهت آگاه‌سازی و آموزش والدین کودکان با نیازهای خاص
- ۳- تقویت طرح سنجش کودکان و افزایش امر مشاوره در این مدارس
- ۴- توسعه مدارس استثنایی و کودکان با نیازهای خاص و فراهم آوردن شرایط و امکانات خاص لازم جهت توانمندسازی و افزایش مهارت‌های مورد نیاز این‌گونه آموزش‌پذیران
- و- سازمان صدا و سیما موظف است در راستای ترویج ارزش‌های اسلامی- ایرانی، ارتقاء سطح فرهنگ عمومی و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی، تقویت و گسترش برنامه‌های آموزشی، علمی و تربیتی در شبکه‌های مرتبط به ویژه برای دانش‌آموزان و دانشجویان در جهت حمایت از تحول در نظام آموزش و پرورش و تقویت هویت ملی جوانان را در اولویت قرار دهد.

در ماده ۱۸ قانون برنامه پنجم دولت به منظور گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری اقدامات زیر را انجام دهد:

- الف- ارتقاء منزلت اجتماعی از طریق فرهنگ‌سازی
- ب- تسهیل در ارتقاء تحصیلی و ورود به رشته‌های تحصیلی مورد علاقه در دوره‌های قبل و بعد از ورود به دانشگاه.

در ماده ۲۰ قانون برنامه پنجم به منظور زمینه‌سازی برای تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، دانش‌مدار، خلاق و کارآفرین، منطبق با نیازهای نهضت نرم‌افزاری، با هدف توسعه کمی و کیفی، به دولت اجازه داده می‌شود به منظور حمایت از دانشجویان دانشگاه‌های دولتی، آزاد اسلامی، علمی- کاربردی و پیام نور و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت آموزش و پرورش، مؤسسات آموزش عالی غیردولتی که دارای مجوز از یکی از وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند تسهیلات اعتباری به صورت وام بلندمدت قرض‌الحسنه در اختیار صندوق رفاه دانشجویان و یا سایر نهادهای ذی‌ربط قرار دهد.

در ماده ۲۲ این قانون دولت مکلف است مابه التفاوت اعتبارات مصوب و اعتبارات تخصیص یافته با احتساب تعدیل سال‌های اجرای طرح موضوع قانون اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، مصوب ۱۳۸۵/۱/۳۰ را برای بازسازی و مقاومسازی مدارس بدون استحکام از محل منابع عمومی و یا حساب ذخیره ارزی در قالب بودجه سنواتی حداکثر ظرف سه سال اول برنامه تأمین نماید.

در ماده ۲۳ آورده شده که از ابتدای برنامه دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی حرفه‌ای وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات، اموال منقول و غیرمنقول و نیروی انسانی و دارائی‌ها و تعهدات و مسؤولیت‌ها از وزارت مذکور منتزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می‌گردد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است در مقاطع کارданی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته به پذیرش دانشجو در این دانشکده‌ها و آموزشکده‌ها اقدام نماید.

طبق مطالب ذکر شده در تبصره ۲ ماده ۵۱، بند (ج) ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری، مشاغل حاکمیتی، مناطق کمتر توسعه یافته و همچنین بند (ج) ماده (۱۶) قانون برنامه پنجم که مشمول حکم بند (ب) ماده (۲۰) این قانون است و اجرای قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ و اصلاحیه‌های بعدی آن از مفاد این ماده مستثنی است.

مطابق با ماده ۵۶ قانون برنامه پنجم وزارت‌خانه‌های آموزش و پرورش از حذف تشکیلات موازی، تمرکز ساخت و ساز ساختمان‌های دولتی و عمومی قوه مجریه، ارتقاء کیفیت ساخت و ساز و نیز لزوم رعایت مقررات و ضوابط و استانداردها، دولت موظف است امور برنامه‌ریزی، مطالعه، طراحی و اجرای ساختمان‌های مذبور را در وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان مجری ساختمان‌ها، تأسیسات دولتی و عمومی) متمرکز نماید، مستثنی شده است.

طبق تبصره ۶۲ ماده وزارت آموزش پرورش نیز موظف به رعایت مفاد این ماده که در زیر ذکر شده، می‌باشد:
در کلیه مواردی که فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به اخذ مجوز اعم از گواهی، پروانه، جواز، استعلام یا موافقت و موارد مشابه آن از دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی است، دستگاه‌های مذکور موظفند حداقل مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نوع مجوز و فعالیت

مربوط و نیز مبانی قانونی موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز و همچنین شیوه صدور، تمدید، لغو و سایر مقررات ناظر بر آن را رسماً به کارگروهی متشکل از معاونت، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه‌انسانی رئیس‌جمهور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، وزراء امور اقتصادی و دارائی، کار و امور اجتماعی و دادگستری و نیز سه نفر از نمایندگان مجلس از کمیسیون‌های برنامه و بودجه، اصل نوDEM (۹۰) قانون اساسی و اقتصادی به عنوان ناظر اعلام نمایند. در صورت عدم ارسال مستندات موضوع این ماده در مهلت تعیین شده، الزام اشخاص حقیقی و حقوقی به اخذ مجوز منع است و بالاترین مقام دستگاه و مقامات و مدیران مجاز از طرف وی مسؤول حسن اجرای این حکم می‌باشند.

کارگروه موظف است طرف شش ماه پس از اتمام مهلت فوق ضمن بررسی وجاحت قانونی آنها با رویکرد تسهیل، تسریع، کاهش هزینه صدور و تمدید مجوز و هماهنگی دستگاه‌های مختلف و حذف مجوزهای غیرضرور و اصلاح یا جایگزینی شیوه تنظیم مقررات هر نوع فعالیت و بازرسی نوبه‌ای برای احراز مراعات آن مقررات به جای شیوه موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز، نسبت به ابلاغ دستورالعمل مشتمل بر بازنگری و تسهیل و اصلاح و جایگزینی روش‌ها، تجمعی محوزها و لغو محوزهای غیرضروری در چهارچوب ضوابط قانونی برای هر نوع فعالیت پس از تأیید رئیس‌جمهور اقدام نماید. این دستورالعمل جایگزین دستورالعمل‌ها و روش‌های اجرائی لغو یا اصلاح شده به موجب این ماده محسوب می‌شود و برای همه دستگاه‌های اجرائی مذکور لازم الاجراء است.

تغییر یا اصلاح احکام قوانین مربوط به محوزها و موارد مشمول این ماده با تصویب مجلس شورای اسلامی است. همچنین در بخش ن ماده ۲۱۱ به آموزش زندانیان واجد شرایط با همکاری وزارت آموزش و پرورش اشاره شده است.

۶-۶- سند ملی توسعه استان

در سند استراتژیک استان زنجان آمده است که شاخص توسعه استان می‌باید از رقم ۰.۷۴۱ در سال ۱۳۸۵ به ۰.۸۰۰ در سال ۱۳۹۴ افزایش یابد. شاخص توسعه انسانی، شاخصی است که در بردارنده سطح سواد، امید به زندگی و شاخص‌های بهداشتی است. از این رو افزایش این شاخص به نوعی گویای ارتقای هر یک از این موارد می‌باشد. بنابراین انتظار می‌رود که تا پایان سال ۱۳۹۴، شاخص سواد استان ارتقا پیدا کند.

همچنین در این سند بر ایجاد و گسترش کمی و کیفی مراکز آموزش عمومی و عالی با رویکرد ایفای نقش ملی برتر تأکید شده است.

۷-۲- سند آمایش استان

در سند استراتژیک استان زنجان آمده است که در راستای تحقق چشم‌انداز بیست ساله کشور، این استان در افق سال ۱۳۹۴ در ارتباط با بخش آموزش عمومی، به استانی پیشرو و الگویی مناسب برای توسعه سایر استان‌ها تبدیل خواهد شد و به گواه شاخص‌های کلیدی توسعه در این بخش گوی سبقت از بسیاری از استان‌های دیگر را خواهد ربود. با اتکا بر ارزش‌های اصیل اسلامی فرهنگی، تلاش در جهت ارتقای پوشش تحصیلی، بکارگیری امکانات و تجهیزات متناسب با فناوری و اطلاعات نوین، تربیت انسان‌هایی توانمند در علم و دانش با فضایل اخلاقی و اجتماعی و افزایش نرخ باسوسادی جمعیت ۶ ساله و بالاتر از ۸۳.۸ درصد در سال تحصیلی ۸۸-۸۹ به میانگین کشور طی ۵ سال آینده، دورنمای مورد انتظار برنامه توسعه بخش در پایان برنامه پنجم خواهد بود.

۳- ارزیابی تحول رشد اقتصادی، بهره‌وری نیروی کار، اشتغال و سرمایه‌گذاری در برنامه‌های سوم و چهارم توسعه

۳-۱- ارزیابی تحول رشد اقتصادی و بهره‌وری نیروی کار در فعالیت‌های تحت پوشش دستگاه (اعم از فعالیت‌های تحت تصدی و نظارت) و مقایسه آن با اهداف برنامه‌های فوق به منظور ارزیابی تحولات رشد اقتصادی در بخش آموزش عالی استان زنجان از برخی شاخص‌ها مانند «ارزش افزوده» و «میزان کل ستانده» استفاده شده است.

۳-۱-۱- ارزیابی تحولات رشد اقتصادی در بخش آموزش و پرورش بر اساس ارزش افزوده
ارزش افزوده، ارزشی است که در فرآیند تولید به ارزش کالاهای واسطه‌ای افزوده می‌شود. این مفهوم به فرآیند تولید مربوط است و نه به کالای خاص. با این توضیح به بررسی میزان ارزش افزوده آموزش و پرورش در استان زنجان می‌پردازیم. جدول ۲ میزان ارزش افزوده آموزش و پرورش را به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ به تفکیک ابتدایی، متوسطه و بزرگسالان نشان می‌دهد.

جدول ۲. میزان ارزش افزوده به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶- میلیون ریال

۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	شرح
451947	520261	447595	357923	389751	381581	408276	398434	آموزش ابتدائی
443949	515455	442084	351394	383438	376262	402909	392417	آموزش ابتدائی دولتی
7998	4806	5511	6529	6313	5320	5367	6017	آموزش ابتدائی خصوصی
683822	759843	741811	596330	625243	552723	489549	451961	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای
672787	748596	730622	583148	611147	540014	478199	440256	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای دولتی
11035	11248	11189	13182	14096	12709	11350	11705	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای خصوصی
78430	60244	59964	68720	83018	93896	100515	103680	آموزش بزرگسالان
55183	38869	39448	42778	52377	61225	58851	58742	آموزش بزرگسالان دولتی
23247	21374	20516	25943	30641	32671	41664	44938	آموزش بزرگسالان خصوصی

مأخذ: سایت مشاور مادر

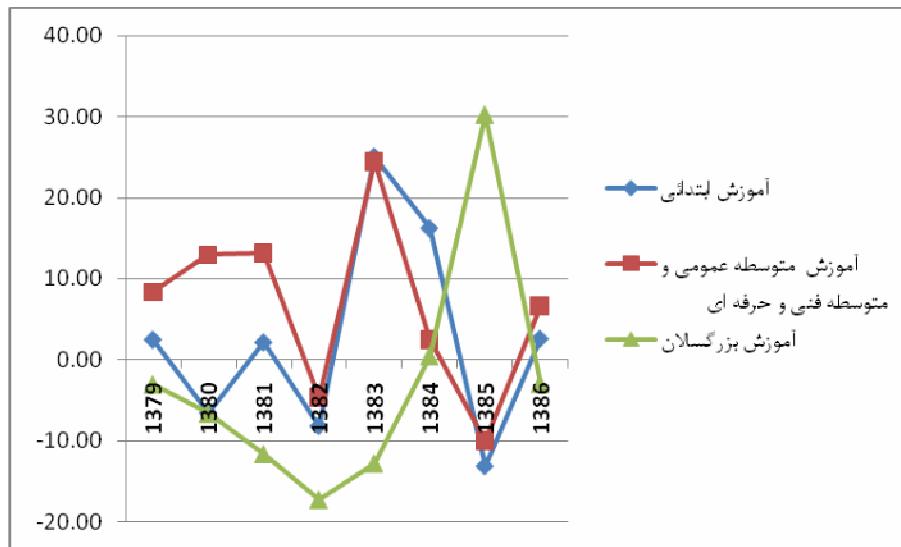
طبق جدول زیر متوسط رشد ارزش افزوده آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای بیش از آموزش ابتدایی و بزرگسالان بوده است. به طوری که این رقم برای آموزش ابتدایی معادل ۴.۲۴ درصد، آموزش بزرگسالان ۰.۴۴- درصد و آموزش متوسطه عمومی و فنی و حرفه‌ای برابر با ۶.۹۲ درصد می‌باشد.

جدول ۳. میزان رشد ارزش افزوده آموزش و پرورش به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶- درصد

متوسط	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	شرح	
4,24	-13,13	16,23	25,05	-8,17	2,14	-6,54	2,47	آموزش ابتدائی
2,58	-13,87	16,60	25,81	-8,36	1,91	-6,61	2,67	آموزش ابتدائی دولتی
2,59	66,40	-12,79	-15,60	3,43	18,68	-0,89	-10,80	آموزش ابتدائی خصوصی
6,92	-10,00	2,43	24,40	-4,62	13,12	12,90	8,32	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای
6,65	-10,13	2,46	25,29	-4,58	13,17	12,93	8,62	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای دولتی
6,82	-1,89	0,52	-15,12	-6,48	10,91	11,97	-3,03	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای خصوصی
-0,44	30,19	0,47	-12,74	-17,22	-11,59	-6,59	-3,05	آموزش بزرگسالان
-2,93	41,97	-1,47	-7,78	-18,33	-14,45	4,03	0,19	آموزش بزرگسالان دولتی
0,59	8,76	4,18	-20,92	-15,33	-6,21	-21,58	-7,29	آموزش بزرگسالان خصوصی

مأخذ: سایت مشاور مادر

نمودار زیر روند رشد ارزش افزوده در آموزش و پرورش استان زنجان را طی سال‌های ۱۳۷۹-۸۶ نشان می‌دهد. مطابق با این نمودار آموزش ابتدایی و آموزش متوسط عمومی و فنی و حرفه‌ای روند تقریباً مشابهی را طی کرده‌اند. اما رشد ارزش افزوده آموزش بزرگسالان در اغلب سال‌ها منفی بوده و تنها در دو سال ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ رشد آن به رقم مثبت رسیده است.

نمودار ۱. مقایسه روند رشد ارزش افزوده در بخش‌های مختلف آموزش و پرورش طی سال‌های ۱۳۷۹-۸۶ درصد

۳-۱-۱- ارزیابی تحولات رشد اقتصادی در بخش آموزش و پرورش بر اساس ارزش ستانده

ستانده واحدهای تولید، مجموع کالا و خدماتی است که در آن واحد تولید می‌شود و برای استفاده در اختیار عموم قرار می‌گیرد. به عنوان نمونه ارزش ستانده بخش کشاورزی استان زنجان، مجموع کالا و خدماتی است که به وسیله بخش کشاورزی استان تولید شده است. افزایش ارزش ستانده در یک فعالیت را می‌توان به عنوان نشانه‌ای از تولید بیشتر و بزرگتر شدن آن بخش تلقی کرد.

جدول ۴ ارزش ستانده بخش آموزش و پرورش استان را به تفکیک آموزش ابتدایی، متوسطه عمومی و فنی و حرفه‌ای و آموزش بزرگسالان طی سال‌های ۱۳۷۹-۸۶ نشان می‌دهد.

جدول ۴. میزان ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶- میلیون ریال

۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	شرح
479.904	566.289	465.708	356.658	380.668	372.128	386.237	365.873	آموزش ابتدائی
469.183	559.601	458.707	348.774	372.617	365.373	379.798	359.977	آموزش ابتدائی دولتی
10.721	6.688	7.002	7.884	8.051	6.755	6.439	5.896	آموزش ابتدائی خصوصی
731.207	838.609	796.836	614.003	628.241	557.028	481.308	438.517	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای
716.240	823.643	782.301	598.171	611.393	541.901	467.936	426.287	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای دولتی
14.967	14.966	14.535	15.832	16.848	15.127	13.372	12.230	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای خصوصی
104.127	85.861	89.291	99.657	119.208	135.018	131.750	111.229	آموزش بزرگسالان
72.982	55.430	51.906	55.760	68.788	81.542	70.459	60.999	آموزش بزرگسالان دولتی
31.145	30.431	37.385	43.896	50.420	53.476	61.291	50.230	آموزش بزرگسالان خصوصی

مأخذ: سایت مشاور مادر

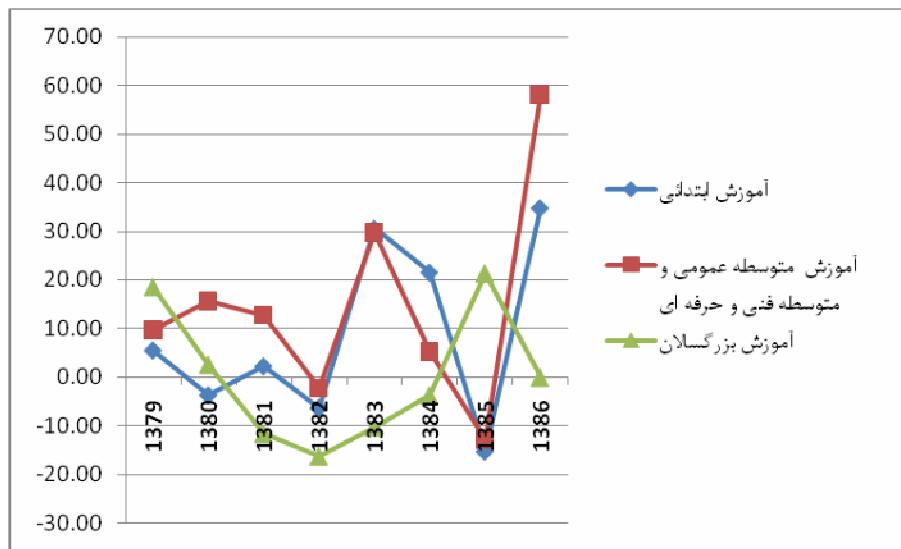
جدول زیر حاکی از آن است که متوسط ارزش ستانده در بخش آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای بیش از آموزش ابتدائی و آموزش بزرگسالان است. بطوری که این رقم برای آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای معادل ۷۵.۸۶ درصد، آموزش ابتدائی ۴۳.۲۳ و آموزش بزرگسالان ۲۲.۵۹ درصد می‌باشد.

جدول ۵. میزان رشد ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶- درصد

متوسط	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	شرح
43,23	-15,25	21,60	30,58	-6,31	2,30	-3,65	5,57	آموزش ابتدائی
34,82	-16,16	22,00	31,52	-6,40	1,98	-3,80	5,51	آموزش ابتدائی دولتی
34,65	60,30	-4,47	-11,19	-2,08	19,20	4,90	9,22	آموزش ابتدائی خصوصی
75,86	-12,81	5,24	29,78	-2,27	12,78	15,73	9,76	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای
58,22	-13,04	5,28	30,78	-2,16	12,82	15,81	9,77	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای دولتی
59,26	0,01	2,97	-8,19	-6,03	11,37	13,13	9,34	آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه‌ای خصوصی
22,59	21,27	-3,84	-10,40	-16,40	-11,71	2,48	18,45	آموزش بزرگسالان
-0,15	31,66	6,79	-6,91	-18,94	-15,64	15,73	15,51	آموزش بزرگسالان دولتی
28,20	2,35	-18,60	-14,83	-12,94	-5,71	-12,75	22,02	آموزش بزرگسالان خصوصی

مأخذ: سایت مشاور مادر

بر طبق نمودار زیر رشد ارزش ستانده آموزش ابتدایی و متوسطه عمومی و فنی و حرفه‌ای از روند تقریباً مشابهی برخودارند اما آموزش بزرگسالان در اغلب سال‌ها دارای نرخ رشد منفی بوده و تنها در سال‌های ۱۳۷۹ و ۸۵ از رشد مثبت برخوردار شده است.

نمودار ۲. میزان رشد ارزش ستانده آموزش و پرورش استان به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ - درصد

۴-۱-۳- تحلیل بهره‌وری نیروی کار در بخش آموزش

بهره‌وری نیروی کار رابطه میان نهاده نیروی کار و ستانده است. بهره‌وری نیروی کار هنگامی بالا می‌رود که افزایش ستانده در اثر افزایش کمتر از مقدار متناسب نیروی کار اتفاق افتاده باشد و یا همان ستانده با نیروی کار کمتری تولید شده باشد به عبارت دیگر، افزایش بهره‌وری نیروی کار می‌تواند بدون تغییر میزان نهاده‌های تولید (سرمایه و نیروی کار) تولید را افزایش دهد. از سوی دیگر هرچه بهره‌وری در یک فعالیت اقتصادی افزایش یابد به معنای توانمندی آن فعالیت در پرورش نیروی کار ماهر بوده و آن فعالیت می‌تواند با صرف هزینه‌های کمتر به تولید بالاتر دست یابد و آن بخش را به عنوان یک بخش پیشرو در اقتصاد معرفی نماید.^۳

جدول ۶ میزان بهره‌وری نیروی کار و نرخ رشد آن را در بخش آموزش طی سال‌های ۱۳۷۹-۸۶ نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود متوسط بهره‌وری نیروی کار در این بخش معادل ۸۰.۲ بوده و رشد آن نیز طی این سال‌ها برابر با ۱.۷ درصد می‌باشد.

^۳ در این بخش به علت فقدان آمار و اطلاعات به تفکیک آموزش عالی و ابتدایی و متوسطه، تنها به ارایه اطلاعات مورد نظر در سطح کلی بخش آموزش می‌پردازیم.

جدول ۶. تحولات بهرهوری نیروی کار و رشد آن در بخش آموزش استان زنجان طی سال‌های ۱۳۷۹-۸۶

متوسط	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	شرح
80.2	83.2	88.7	87.4	73.1	80.2	75.5	77.8	75.7	بهرهوری
1.7	-6.2	1.6	19.5	-8.8	6.1	-2.9	2.8	-	رشد

منبع: محاسبات تحقیق

اگر بخواهیم فعالیت‌های اقتصادی را به سه دسته فعالیت با بهرهوری پایین، بهرهوری متوسط و بهرهوری بالا تقسیم کنیم نیاز به یک شاخص برای طبقه‌بندی داریم. اگر میزان متوسط بهرهوری در یک فعالیت اقتصادی در دوره ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۵ کمتر از ۱۰۰ باشد آنگاه آن فعالیت اقتصادی دارای بهرهوری پایین خواهد بود. اگر میزان متوسط بهرهوری در یک فعالیت اقتصادی بین ۱۰۰ و ۲۰۰ باشد آنگاه آن فعالیت اقتصادی دارای بهرهوری متوسط بوده و اگر میزان متوسط بهرهوری بالای ۲۰۰ باشد، میزان بهرهوری بالا را شاهد خواهیم بود. به این ترتیب بخش آموزش در زمرة فعالیت‌های با بهرهوری پایین جای دارد.

۲-۲- ارزیابی تحول اشتغال و سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تحت تصدی دستگاه و مقایسه آن با اهداف برنامه‌های فوق

۲-۲-۱- ارزیابی تحولات اشتغال در بخش آموزش^۴

در این بخش به بررسی تحول ساختار بخشی اشتغال استان در بخش آموزش، در سال‌های ۷۵ و ۸۵ می‌پردازیم. جدول ۷ نشان می‌دهد که از میان تمامی افراد شاغل در گروه‌های فعالیتی مختلف، بخش آموزش در سال ۱۳۷۵، ۶.۶ درصد آنها را به خود جذب کرده و در سال ۱۳۸۵ این رقم کاهش یافته و به ۶.۱ درصد رسیده است. یعنی تغییراتی معادل ۷.۶ درصد داشته است.

جدول ۷. توزیع درصد شاغلان استان زنجان در بخش آموزش در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵

عنوان	۱۳۷۵	۱۳۸۵	درصد تغییرات
آموزش	6.6	6.1	-7.6

منبع: مرکز آمار ایران، سرشماری عمومی نفوس و مسکن

^۴ در این بخش به علت فقدان آمار و اطلاعات به تفکیک آموزش عالی و ابتدایی و متوسطه، تنها به ارایه اطلاعات مورد نظر در سطح کلی بخش آموزش می‌پردازیم.

ساختار اشتغال در مناطق شهری و روستایی نیز دچار تحول و دگرگونی‌هایی از سال ۱۳۷۵ تا سال ۱۳۸۵ شده است به گونه‌ای که بعضی مشاغل در شهر افزایش یافته و برخی در روستاهای شهری و روستایی تغییر یافته است.

بر طبق جدول ۸ در سال ۱۳۷۵ شاغلان روستایی بخش آموزش کمتر از شاغلان شهری بوده‌اند به گونه‌ای که ۲۰ درصد شاغلان استان زنجان در این بخش ساکن روستاهای و ۸۰ درصد در مناطق شهری سکنی داشته‌اند.

جدول ۸. میزان اشتغال در بخش آموزش به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۷۵

نوع فعالیت	شهری	روستایی	مجموع شهری و روستایی	درصد شهری	درصد روستایی
آموزش	11529	2880	14409	80	20

منبع: سالنامه‌های آماری استان زنجان

جدول زیر نشان می‌دهد که ترکیب شاغلان شهری و روستایی استان زنجان در بخش آموزش در سال ۱۳۸۵ تغییر یافته و از شاغلان روستایی کاسته و در مقابل به شاغلان شهری افزوده شده است. ارقام نشان می‌دهد که در این سال ۸۹ درصد شاغلان بخش آموزش شهری و تنها ۱۱ درصد روستایی‌اند.

جدول ۹. میزان اشتغال در بخش آموزش به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۸۵

نوع فعالیت	شهری	روستایی	مجموع شهری و روستایی	درصد شهری	درصد روستایی
آموزش	16397	2027	18424	89	11

منبع: سالنامه‌های آماری استان زنجان

جدول زیر میزان رشد اشتغال بخش آموزش استان را طی سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۸۵ نشان می‌دهد. به طور کلی طی سال‌های یاد شده ۴۲ درصد به شاغلان شهری بخش آموزش افزوده و در مقابل ۳۰ درصد از شاغلان روستایی کاسته شده است.

جدول ۱۰. میزان رشد اشتغال در بخش آموزش استان به تفکیک مناطق شهری و روستایی از سال ۷۵ تا ۸۵

نوع فعالیت	شهری	روستایی
آموزش	42	-30

منبع: محاسبات تحقیق

جدول زیر آمار کارمندان رسمی و پیمانی استان را تا پایان سال ۱۳۸۹ به تفکیک مناطق نشان می‌دهد. طبق جدول، ۱۳۶۷۰ نفر کارمند رسمی و پیمانی در استان مشغول به کارند که از این تعداد ۶۷۸۰ نفر زن و ۶۸۹۰ نفر مرد می‌باشند.

جدول ۱۱. آمار کارمندان رسمی و پیمانی - شهری و روستایی بدون کادر خدماتی تا پایان سال ۱۳۸۹ - نفر

ردیف	نام منطقه	مرد	زن	جمع	سریاز معلم	حق التدریس	استثنایی بدون خدمات		قراردادی
							زن	مرد	
۱	ابهر	۹۳۵	۹۳۱	۱۸۶۶	۸	۸	۲۹	۷	۹۰
۲	افشار	۲۱۷	۹۷	۳۱۴	۴	۷	۲	۰	۱۵
۳	انگوران	۱۴۴	۱۲۵	۲۶۹	۲	۸	-	-	۱۶
۴	ایجرود	۲۸۵	۲۸۲	۵۶۷	۱۴	۴	۰	۱	۲۶
۵	بزبنه رود	۳۴۴	۱۹۲	۵۳۶	۷	۹	۳	۲	۱۲
۶	خدابنده	۸۵۶	۵۷۹	۱۴۳۵	۲	۱۲	۱۲	۱۰	۳۰
۷	خرمدره	۳۴۷	۴۶۴	۸۱۱	۳	۶	۲۹	۱۲	۳۲
۸	زنجان ناحیه ۱	۸۹۵	۱۴۶۳	۲۳۵۸	۶	۴	۰	۰	۱۰۰
۹	زنجان ناحیه ۲	۱۰۹۴	۱۶۴۹	۲۷۴۳	۲۸	۷	۱۱۹	۲۴	۱۱۱
۱۰	زنگان رود	۲۴۳	۱۷۱	۴۱۴	۲	۴	۰	۰	۱۸
۱۱	سازمان آموزش و پرورش	۲۲۰	۲۷	۲۴۷	-	-	۰	۰	۶۲
۱۲	سجا سرود	۳۰۶	۱۶۳	۴۹۶	۲	-	۰	۰	۲۰
۱۳	سلطانیه	۲۳۵	۱۹۳	۴۲۸	۱	۳	۲	۰	۱۷
۱۴	طارم	۵۳۱	۲۹۰	۸۲۱	۳	۱۵	۰	۱	۲۱
۱۵	ماهنشان	۲۳۸	۱۵۴	۳۹۲	۹	۱۱	۳	۱	۷
۱۶	جمع کل	۶۸۹۰	۶۷۸۰	۱۳۶۷۰	۹۱	۹۸	۱۹۹	۵۸	۵۷۷

مأخذ: سازمان آموزش و پرورش استان، ۱۳۹۰

طبق جدول زیر کارمندان رسمی و پیمانی سازمان آموزش و پرورش استان زنجان بیشتر در دوره ابتدایی مشغول به فعالیت هستند. به طوری که ۴۴۳۱ نفر در دوره ابتدایی و سپس ۴۳۸۶ نفر در دوره متوسطه عمومی و در ردیف سوم ۳۸۶۵ نفر در دوره راهنمایی تدریس می‌کنند.

جدول ۱۲. آمار کارمندان رسمی و پیمانی - سریاز معلم - حق التدریس (بدون استثنایی)

ردیف	دوره آموزشی	مرد	زن	جمع	سریاز معلم	حق التدریس
۱	ابتدایی	۱۸۸۲	۲۶۰۳	۴۴۳۱	۴۱	۹
۲	راهنمایی	۲۰۲۷	۱۸۳۸	۳۸۶۵	۹	۲۰
۳	متوسطه عمومی	۲۲۴۳	۲۱۴۳	۴۳۸۶	۴۱	۶۹
۴	پیش دانشگاهی	۳۶	۷۶	۱۱۲	۰	
۵	ادارات	۷۵۶	۱۲۰	۸۷۶	۰	
۶	جمع (بدون استثنایی)	۶۸۹۰	۶۷۸۰	۱۳۶۷۰	۹۱	۹۸

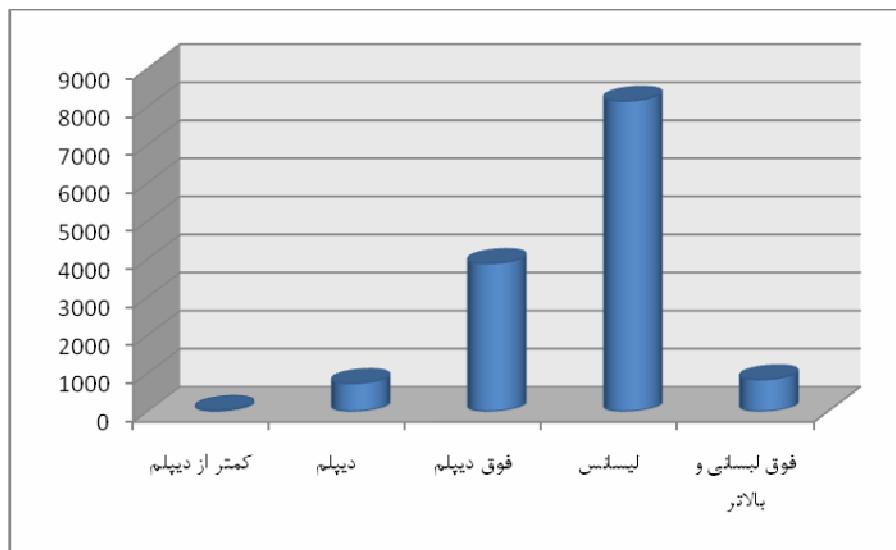
مأخذ: سازمان آموزش و پرورش استان، ۱۳۹۰

در جدول زیر آمار کارمندان رسمی و پیمانی سازمان آموزش و پرورش استان به تفکیک سطح سواد تا پایان سال ۱۳۸۹ نشان داده شده است. همان‌طور که نمودار نیز نشان می‌دهد، اغلب کارمندان این سازمان دارای مدرک لیسانس و فوق دیپلم می‌باشند.

جدول ۱۳. کارمندان شاغل رسمی و پیمانی آموزش و پرورش به تفکیک سطح سواد تا پایان سال ۱۳۸۹

ردیف	نام منطقه	تفکیک سطح سواد تا پایان سال ۱۳۸۹	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم	کمتر از دیپلم	جمع
۱	ابهر	۱۲۲	۱۱۴۴	۴۷۶	۱۱۵	۹	۱۸۶۶
۲	افشار	۸	۱۶۱	۱۳۴	۱۰	۱	۳۱۴
۳	انگوران	۴	۱۴۹	۱۱	۶	-	۲۶۹
۴	ایجرود	۲۶	۳۳۶	۱۸۵	۲۰	-	۵۶۷
۵	بزینه رو	۱۱	۲۸۱	۲۲۳	۲۱	-	۵۳۶
۶	خدابنده	۸۰	۸۴۰	۴۵۶	۵۲	۷	۱۴۳۵
۷	خرمدره	۵۸	۵۱۸	۱۸۶	۴۹	-	۸۱۱
۸	زنجان ناحیه ۱	۱۶۱	۱۴۵۰	۵۷۸	۱۵۷	۱۲	۲۳۵۸
۹	زنجان ناحیه ۲	۲۳۲	۱۶۶۵	۶۴۲	۱۹۶	۸	۲۷۴۳
۱۰	زنگانروز	۱۵	۲۵۸	۱۲۶	۱۵	-	۴۱۴
۱۱	سازمان آموزش و پرورش	۳۲	۱۷۳	۲۰	۲۲	-	۲۴۷
۱۲	سچه سرود	۱۲	۲۸۱	۱۶۹	۷	-	۴۶۹
۱۳	سلطانیه	۲۵	۲۶۳	۱۲۷	۱۳	-	۴۲۸
۱۴	طارم	۴۰	۴۵۷	۲۸۴	۳۹	۱	۸۲۱
۱۵	ماهنشان	۱۶	۱۸۲	۱۷۴	۱۹	۱	۳۹۲
۱۶	جمع کل	۸۴۲	۸۱۵۸	۳۸۹۰	۷۴۱	۳۹	۱۳۶۷۰

مأخذ: سازمان آموزش و پرورش استان زنجان، ۱۳۹۰

نمودار ۳. کارمندان شاغل رسمی و پیمانی آموزش و پرورش به تفکیک سطح سواد تا پایان سال ۱۳۸۹

۳-۲-۲- ارزیابی تحولات سرمایه‌گذاری در بخش آموزش

به منظور برآورد سرمایه‌گذاری در بخش آموزش استان از روش نسبت سرمایه‌گذاری به تولید از نسبت‌های ملی استفاده شده است. اشکال این روش آن است که نسبت سرمایه‌گذاری به تولید در تمام فعالیت‌ها یکسان در نظر گرفته شده است. با این وجود تقریب خوبی از واقعیت به دست می‌دهد.

بر طبق جدول ۱۴، طی سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۶ همواره بیش از ۶ درصد از کل سرمایه‌گذاری‌های استان در بخش آموزش صورت گرفته است.

جدول ۱۴. برآورد سرمایه‌گذاری در بخش آموزش استان زنجان طی دوره ۱۳۷۹-۱۳۸۶ به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۶ (میلیون ریال - درصد)

حساب‌های منطقه‌ای	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹
آموزش	565285	604876	596715	474483	493947	428902	418366	360978
مجموع سرمایه‌گذاری در استان	8728776	9309803	9061235	7527189	6621251	5676436	4889583	4620653
سهم سرمایه‌گذاری در بخش آموزش به کل سرمایه‌گذاری‌های استان - درصد	6,48	6,50	6,59	6,30	7,46	7,56	8,56	7,81

منبع: محاسبات تحقیق

در امر سرمایه‌گذاری، یک سرمایه‌گذار پیش از هر اقدام به ریسک ناشی از سرمایه‌گذاری در یک فعالیت اقتصادی می‌اندیشد. به این معنی که اگر ریسک سرمایه‌گذاری یک فعالیت بالا باشد، قدر مسلم سرمایه‌گذاران تمایلی به ورود در آن عرصه را ندارند. بنابراین تنها با توجه به بالاتر بودن ارزش افزوده یک بخش نمی‌توان در رابطه با سرمایه‌گذاری در آن تصمیم‌گیری کرد. زیرا چنانکه آمارها نشان می‌دهد، میزان ارزش افزوده از یک سال به سال دیگر با نوسانات بسیاری همراه است و این مسئله می‌تواند ریسک سرمایه‌گذاری را افزایش دهد. با این توضیح در ادامه اقدام به محاسبه ریسک سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های صنعتی استان زنجان نموده‌ایم.

از آنجا که انحراف معیار نشان‌دهنده میزان پراکندگی داده‌ها از میانگین می‌باشد می‌تواند معیار مناسبی برای اندازه‌گیری میزان نوسانات در هر بخش و در نتیجه ریسک سرمایه‌گذاری باشد. در جدول ۱۵ میانگین و نیز انحراف معیار ارزش افزوده بخش آموزش در فاصله زمانی ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۶ محاسبه شده است. با توجه به سهم متفاوت بخش‌ها در ارزش افزوده کل استان و تفاوت چشم‌گیر این سهم‌ها با یکدیگر، انحراف معیار نیز متناسب با سهم‌ها به دست می‌آید. بنابراین به منظور محاسبه دقیق‌تر میزان ریسک سرمایه‌گذاری در هر فعالیت، درصد انحراف معیار به میانگین محاسبه شده و این عدد به عنوان معیار اندازه‌گیری ریسک در هر فعالیت منظور شده است.

جدول ۱۵ ریسک سرمایه‌گذاری در بخش آموزش را نشان می‌دهد. مطابق با محاسبات صورت گرفته ریسک سرمایه‌گذاری در این بخش معادل ۱۲.۲ درصد است که در مقایسه با دیگر فعالیت‌های اقتصادی جزء فعالیت‌های با ریسک پایین قرار می‌گیرد.

جدول ۱۵. ریسک سرمایه‌گذاری در بخش آموزش با توجه به ارزش افزوده فعالیت

ریسک (درصد)	انحراف معیار	سهم از ارزش افزوده استان (درصد)	متوسط ارزش افزوده (میلیون ریال)	فعالیت
12.2	170263	7.0	1395289	آموزش

منبع: یافته‌های تحقیق

۴- ارزیابی سیاست‌ها و اقدامات اجرایی دستگاه برای توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در برنامه‌های سوم و چهارم توسعه

به منظور ارزیابی سیاست‌ها و اقدامات اجرایی سازمان آموزش و پرورش استان طی سال‌های برنامه سوم و چهارم از برخی شاخص‌ها مانند؛

- نسبت دانش‌آموز به معلم در استان زنجان و کشور
 - نسبت کل دانش‌آموزان مهارتی به کل دانش‌آموزان دوم و سوم متوسطه استان زنجان و کشور
 - ضریب بهره‌برداری از کلاس در استان زنجان و کشور
 - نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بلاتر در استان زنجان و کشور
 - نسبت دانش‌آموزان غیرانتفاعی به کل دانش‌آموزان استان زنجان و کشور
 - نرخ آموزش جمعیت فعلی استان زنجان
 - درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره ابتدایی، راهنمایی و متوسطه در استان زنجان
- استفاده شده است که در ادامه به توضیح هر یک می‌پردازیم.

بررسی شاخص نسبت دانش‌آموز به معلم در مدارس دولتی استان زنجان در دوره ۱۳۷۶-۸۷، نشان می‌دهد که این نسبت با سیر نزولی همراه بوده است؛ به گونه‌ای که در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ازای هر معلم، ۳۱/۵ نفر دانش‌آموز وجود داشته؛ در حالی که در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ به ازای هر معلم، ۲۰/۱ نفر دانش‌آموز وجود داشته است. میزان کاهش نسبت بیان شده به ازای هر نفر معلم، ۱۱/۴ نفر دانش‌آموز است. در کشور نیز سیر نزولی مذکور طی ۱۲ سال گذشته مشاهده می‌شود؛ به گونه‌ای که در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ازای هر معلم ۲۹/۲ نفر دانش‌آموز و در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ به ازای هر معلم، ۲۱/۳ نفر دانش‌آموز وجود داشته است. میزان کاهش این

نسبت به ازای هر معلم برابر با ۷/۹ نفر دانشآموز است. ملاحظه می‌شود که میزان کاهش نسبت دانشآموز به معلم در استان زنجان بیشتر از کشور بوده است. این امر بیانگر بهبود کیفیت آموزشی و پرورشی مؤثر بوده است. در ارتباط با سیر نزولی این نسبت می‌توان گفت که رشد جمعیت در اثر کنترل موالید کاهش یافته و به تبع آن جمعیت دانشآموزی نیز کاهش یافته است.

جدول ۱۶. نسبت دانش آموز به معلم در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) واحد: نفر

مأخذ: اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان

همان‌گونه که در جدول زیر مشاهده می‌شود، شاخص نسبت کل دانش‌آموزان مهارتی به کل دانش‌آموزان دوم و سوم متوسطه استان و کشور از سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ تا سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴ روند افزایشی داشته و از سال تحصیلی ۱۳۸۴-۸۵ روند کاهشی به خود گرفته است؛ به گونه‌ای که از ۲۴/۵ درصد در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ۳۷ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴ افزایش یافته و سپس به ۳۳/۷ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ کاهش یافته است.

روند کشوری شاخص نسبت دانشآموزان دوم و سوم متوسطه مشابه وضعیت استانی بوده است؛ به طوری که از ۳۴/۲ درصد در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ۳۶/۷ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴ افزایش یافته و سپس به ۳۴/۶ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ کاهش یافته است.

با توجه به موارد گفته شده، ملاحظه می‌شود که استان زنجان نسبت به کشور، درصد بیشتری از دانش‌آموزان را تحت پوشش آموزش‌های مهارتی قرار داده است.

جدول ۱۷. نسبت کل دانش آموزان مهارتی به کل دانش آموزان دوم و سوم متوسطه استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) واحد: نفر

کشور	۱۳۷۶-۸۷	۱۳۷۵-۸۶	۱۳۷۴-۸۵	۱۳۷۳-۸۴	۱۳۷۲-۸۳	۱۳۷۱-۸۲	۱۳۷۰-۸۱	۱۳۶۹-۸۰	۱۳۶۸-۷۹	۱۳۶۷-۷۸	۱۳۶۶-۷۷	۱۳۶۵-۷۶	۱۳۶۴-۷۵	۱۳۶۳-۷۴	۱۳۶۲-۷۳	۱۳۶۱-۷۲
ابهر	۴۱/۲	۴۲	۴۵/۷	۴۶/۶	۴۶/۷	۴۴/۲	۴۰/۸	۳۷/۵	۳۶/۴	۳۵/۳	۲۹/۱	۲۵/۶				
ایجرود	۲۹/۳	۳۳/۸	۳۵/۴	۳۴	۲۹/۹	۳۱	۳۲/۴	۱۸	۹/۴	۱۶/۱	۱۱/۶	۰				
خابنده	۲۳/۹	۲۴/۵	۲۳/۸	۲۶	۲۸	۲۴	۲۳/۵	۲۱/۷	۲۰/۳	۱۹/۸	۱۶/۱	۱۱/۹				
خرمده	۴۴/۶	۴۴/۲	۴۷	۴۵/۶	۵۱/۸	۵۰/۵	۴۸/۹	۵۱/۴	۴۹/۶	۴۸/۹	۴۲/۹	۳۲				
زنجان	۳۵/۱	۳۵/۳	۳۵/۷	۳۵/۵	۳۵/۸	۳۵/۹	۳۵	۳۲/۸	۳۲/۵	۳۱/۳	۲۹/۳	۲۶/۶				
طارم	۲۶/۷	۲۶/۲	۲۸	۳۲/۱	۳۰/۱	۲۹/۷	۲۴/۶	۲۲/۴	۲۲/۷	۲۳/۳	۱۶/۵	۱۱/۸				
ماهنشان	۲۶/۲	۲۴/۶	۲۵	۲۶/۱	۲۴/۹	۲۴	۲۶/۴	۲۱/۷	۱۹/۲	۲۶/۷	۳۱/۸	۲۶				
استان	۳۳/۷	۳۴/۵	۳۵/۵	۳۶/۲	۳۷	۳۶/۳	۳۴/۹	۳۳/۳	۳۲/۱	۳۱/۵	۲۸/۱	۲۴/۵				
کشور	۳۴/۶	۳۶/۶	۳۵/۵	۳۶/۶	۳۶/۷	۳۵/۸	۳۳/۵	۳۱	۲۹	۲۸/۱	۲۶/۱	۲۳/۲				

مأخذ: پیشین

جدول زیر گویای آن است که شاخص ضریب بهره‌برداری از کلاس در استان زنجان از ۱۵۳/۳ درصد در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷، به ۱۱۲/۸ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ رسیده است که بیانگر کاهش ضریب مزبور به میزان ۴۰/۵ درصد است، این سیر نشان می‌دهد در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ازای هر ۱۰۰ اتاق درس ۱۵۳/۳۰ کلاس درس تشکیل شده است، اما در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ به ازای هر ۱۰۰ اتاق درس، ۱۱۲/۸ کلاس درس تشکیل یافته است، به عبارت دیگر، تعداد کلاس‌های تشکیل شده در نوبت مخالف از ۵۳/۳ کلاس در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ۱۲/۸ کلاس در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ کاهش یافته، که حاکی از بهبود فضای فیزیکی در طول ۱۲ سال گذشته است. طی دوره مورد بررسی، در سطح کشور نیز تعداد کلاس‌های تشکیل شده در نوبت مخالف، از ۴۶/۵ کلاس به ۱۷/۵ کلاس کاهش یافته است که نشان می‌دهد استان زنجان وضعیت بهتری نسبت به کشور دارد.

جدول ۱۸. ضریب بهره‌برداری از کلاس در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) واحد: درصد

کشور	۱۳۷۶-۸۷	۱۳۷۵-۸۶	۱۳۷۴-۸۵	۱۳۷۳-۸۴	۱۳۷۲-۸۳	۱۳۷۱-۸۲	۱۳۷۰-۸۱	۱۳۶۹-۸۰	۱۳۶۸-۷۹	۱۳۶۷-۷۸	۱۳۶۶-۷۷	۱۳۶۵-۷۶	۱۳۶۴-۷۵	۱۳۶۳-۷۴	۱۳۶۲-۷۳	۱۳۶۱-۷۲
ابهر	۱۰۶	۱۰۸/۹	۱۱۳/۴	۱۱۵/۸	۱۱۵/۳	۱۲۰/۴	۱۲۳/۵	۱۴۲/۱	۱۲۶/۷	۱۳۹/۲	۱۵۸	۱۹/۸				
ایجرود	۹۸	۱۱۸/۷	۱۱۹	۱۲۰/۶	۱۲۰/۷	۱۲۹/۲	۱۲۲/۹	۱۱۹/۳	۱۱۴/۵	۱۱۵/۳	۱۱۲/۵	۱۰۸/۷				
خابنده	۱۲۰/۲	۱۲۹/۲	۱۳۵/۵	۱۴۰/۲	۱۷۰/۴	۱۴۳/۳	۱۴۴/۲	۱۵۳/۹	۱۵۶/۱	۱۵۸/۵	۱۵۷/۷	۱۵۸/۷				
خرمده	۱۳۳/۷	۱۳۶/۳	۱۲۷/۶	۱۳۱/۲	۱۳۵/۵	۱۴۹	۱۷۰/۵	۱۹۲/۸	۱۷۸/۴	۱۸۴/۸	۲۱۵/۹	۱۲۲				
زنجان	۱۰۷/۷	۱۱۸	۱۱۸/۸	۱۲۱/۳	۱۲۸/۹	۱۲۸	۱۲۸/۲	۱۶۴/۹	۱۴۶/۸	۱۵۰/۹	۱۵۷/۳	۱۶۵				
طارم	۱۰۶/۸	۱۰۸/۸	۱۱/۴	۱۲۰/۱	۱۲۳	۱۳۰/۵	۱۳۲/۲۱	۱۳۲/۲۶	۱۳۲/۹	۱۲۶/۵	۱۲۹/۶	۱۲۰				
ماهنشان	۱۱۰/۵	۱۱۴/۶	۱۲۲/۶	۱۲۶/۵	۱۳۹/۲	۱۴۱/۵	۱۴۳/۲	۱۱۴/۳	۱۱۰	۱۰۲	۱۰۵/۶	۱۰۳/۷				
استان	۱۱۰/۷	۱۱۸/۸	۱۲۱/۷	۱۲۴/۹	۱۳۳/۷	۱۳۱/۷	۱۳۳/۴	۱۵۱	۱۴۱/۱	۱۴۴/۷	۱۵۲	۱۵۳/۳				
کشور	۱۱۷/۵	۱۲۰/۴	۱۲۳	۱۲۵/۳	۱۲۹/۶	۱۳۴/۵	۱۳۷/۶	۱۴۰/۲	۱۳۹/۱	۱۴۱/۴	۱۴۵/۳	۱۴۶/۵				

مأخذ: پیشین

جدول زیر نشان می‌دهد که در دوره مورد بررسی، میزان شاخص باسوسادی جمعیت ۶ ساله و بالاتر در استان زنجان روند افزایشی داشته، به گونه‌ای که از ۷۵/۴۳ درصد در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷، به ۸۳/۱۱ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ رسیده است که میزان افزایش این نسبت، ۷/۶۹ درصد می‌باشد.

شاخص مذکور در کشور نیز روند افزایشی داشته است، به گونه‌ای که از ۸۱/۰۱ درصد در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ۸۵/۶۳ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ رسیده است که میزان افزایش این نسبت ۵/۶۲ درصد می‌باشد.

بررسی بالا نشان می‌دهد هر چند که میزان افزایش این نسبت در استان نسبت به کشور بیشتر است و وضعیت سواد در این سال‌ها بهبود یافته است؛ اما نرخ باسوسادی استان نسبت به میانگین کشوری پایین‌تر است.

جدول ۱۹. نرخ باسوسادی جمعیت ۶ ساله و بالاتر در استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) واحد: درصد

۱۳۷۶-۷۷	۱۳۷۷-۷۸	۱۳۷۸-۷۹	۱۳۷۹-۸۰	۱۳۸۰-۸۱	۱۳۸۱-۸۲	۱۳۸۲-۸۳	۱۳۸۳-۸۴	۱۳۸۴-۸۵	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۷-۸۸	۱۳۸۸-۸۹	۱۳۸۹-۹۰	کشور
۸۵/۵۲	۸۴/۹۵	۸۴/۳۷	۸۳/۸	۸۳/۲۲	۸۲/۶۵	۸۲/۰۷	۸۱/۵	۸۰/۹۲	۸۰/۳۵	۷۹/۷۷	۷۹/۲	ابهر		
۷۴/۴۶	۷۳/۴۴	۷۲/۴۲	۷۱/۴	۷۰/۳۸	۶۹/۳۶	۶۸/۳۴	۶۷/۳۲	۶۶/۳	۶۵/۲۸	۶۴/۲۶	۶۳/۲۴	ایجرود		
۷۸/۷۶	۷۷/۹۶	۷۷/۱۶	۷۶/۳۶	۷۵/۵۶	۷۴/۷۶	۷۳/۹۶	۷۳/۱۶	۷۲/۳۶	۷۱/۵۶	۷۰/۷۶	۶۹/۹۶	خدابنده		
۸۶/۲۸	۸۵/۷۸	۸۵/۲۸	۸۴/۷۸	۸۴/۲۸	۸۳/۷۸	۸۳/۲۸	۸۲/۷۸	۸۲/۲۸	۸۱/۷۸	۸۱/۲۶	۸۰/۷۸	خرمده		
۸۵/۲۳	۸۴/۶۸	۸۴/۱۳	۸۳/۵۸	۸۳/۰۳	۸۲/۴۸	۸۱/۹۳	۸۱/۳۸	۸۰/۸۳	۸۰/۲۸	۷۹/۷۳	۷۹/۱۸	زنجان		
۷۶/۵۳	۷۵/۹۱	۷۵/۲۹	۷۴/۶۷	۷۴/۰۵	۷۳/۴۳	۷۲/۸۱	۷۲/۱۹	۷۱/۵۷	۷۰/۹۵	۷۰/۳۳	۶۹/۷۱	طارم		
۷۴/۰۶	۷۳/۰۹	۷۲/۱۲	۷۱/۱۵	۷۰/۱۸	۶۹/۲۱	۶۸/۲۴	۶۷/۲۷	۶۶/۳	۶۵/۳۳	۶۴/۳۶	۶۳/۳۹	ماهنشان		
۸۳/۱۱	۸۲/۴۱	۸۱/۷۱	۸۱/۰۱	۸۰/۳۱	۷۹/۶۲	۷۸/۹۲	۷۸/۲	۷۷/۵۲	۷۶/۸۲	۷۶/۱	۷۵/۴۳	استان		
۸۵/۶۳	۸۵/۱۲	۸۴/۶۱	۸۴/۱	۸۳/۵۹	۸۳/۰۸	۸۲/۵۷	۸۲/۱	۸۱/۵۴	۸۱/۰۳	۸۰/۵	۸۰/۰۱	کشور		

مأخذ: پیشین

بررسی نسبت دانشآموزان غیرانتفاعی به کل دانشآموزان استان زنجان در طول ۱۲ سال گذشته نشان می‌دهد که این نسبت با سیر صعودی همراه بوده، به گونه‌ای که از ۱/۰۹ درصد در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ به ۳/۶۴ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ افزایش یافته است. میزان افزایش این نسبت ۲/۵۵ درصد می‌باشد. اگر چه درصد دانشآموزان غیرانتفاعی استان طی سال‌های مورد بررسی افزایش داشته است، اما هنوز نتوانسته سهم قابل توجهی از دانشآموزان را تحت پوشش قرار دهد و از میانگین کشوری (۷/۴۴) پایین‌تر است. از دلایل پایین بودن این نسبت می‌توان به سطح اقتصادی خانوارها، نبود فضاهای آموزشی استاندارد، استیجاری بودن فضاهای آموزشی، نبود زیرساخت‌های مناسب و عدم مشارکت مؤسسات و دستگاه‌های اجری در رهاندازی و توسعه این گونه مدارس اشاره نمود.

جدول ۲۰. نسبت دانش آموزان غیرانتفاعی به کل دانش آموزان استان زنجان و کشور (۱۳۷۶-۸۷) واحد: درصد

شرح	۱۳۷۷-۸۶	۱۳۷۶-۸۵	۱۳۷۵-۸۴	۱۳۷۴-۸۳	۱۳۷۳-۸۲	۱۳۷۲-۸۱	۱۳۷۱-۸۰	۱۳۷۹-۷۹	۱۳۷۸-۷۸	۱۳۷۷-۷۷	۱۳۷۶-۷۶
ابهر	۰/۴	۱/۰۳	۱/۰۶	۱/۲۵	۱/۳۷	۱/۸۷	۲/۳۹	۳/۱۸	۳/۷۴	۳/۸۳	۳/۸۷
ایجرود	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
خداپنده	۰/۰۴	۰/۰۶	۰/۱۲	۰/۱۶	۰/۲	۰/۱۲	۰/۱۲	۰/۰۹	۰/۰۶	۰/۰۴	۰/۴۹
خرمدره	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	۴/۱۲
زنجان	۲/۱۲	۲/۹۵	۳/۱۸	۳/۳۳	۳/۴۲	۳/۵۶	۴/۱۵	۴/۵۱	۵/۱	۵/۲۳	۵/۳۹
طارم	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
ماهنشان	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
استان	۱/۰۹	۱/۵۷	۱/۶۷	۱/۷۷	۱/۸۷	۲	۲/۳۹	۲/۷۲	۳/۱۴	۳/۲	۳/۲۶
کشور	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	۷/۴۴

مأخذ: پیشین

همان گونه که در جدول زیر مشاهده می‌شود، طی دوره ۱۳۷۶-۸۷، شاخص آموزش جمعیت فعال استان عمدتاً

روند افزایشی داشته است.

جدول ۲۱. نرخ آموزش جمعیت فعال استان زنجان بر حسب نفر دوره (۱۳۷۶-۸۷) واحد: درصد

استان	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷
استان	۰/۰۱۶	۰/۰۲۳	۰/۰۲۸	۰/۰۳۲	۰/۰۴۳	۰/۰۴۶	۰/۰۴۷	۰/۰۴۸	۰/۰۴۹	۰/۰۵۲	۰/۰۵۶	۰/۰۶۳

مأخذ: اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان زنجان

پوشش تحصیلی نشان‌دهنده میزان موفقیت یا عدم موفقیت نظام آموزشی در ایجاد فرصت‌های برابر آموزشی است. بررسی شاخص پوشش تحصیلی دوره ابتدایی نشان می‌دهد، این شاخص در طول سال‌های ۱۳۸۱-۸۲ تا ۱۳۸۷-۸۸ روند صعودی داشته، که این امر حاکی از بهبود وضعیت پوشش تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی است. از دلایل بالا بودن این شاخص، می‌توان به ایجاد کلاس درس در اکثر روستاهای استفاده از معلمان زن برای دانش آموزان دختر، افزایش آگاهی اولیاء، تشکیل کلاس‌های چندپایه و زیرحد نصاب در روستاهای کم جمعیت و استفاده از خرید خدمات آموزشی اشاره نمود.

جدول ۲۲. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره ابتدایی در استان زنجان (۱۳۸۱-۸۷) واحد: درصد

استان	۱۳۸۱-۸۲	۱۳۸۲-۸۳	۱۳۸۳-۸۴	۱۳۸۴-۸۵	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۷-۸۸
استان	۹۸/۷۱	۹۸/۷۶	۹۸/۸۰	۹۸/۹۰	۹۹/۰۰	۹۹/۲۱	۹۹/۴۰

مأخذ: اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان

با توجه به جدول فوق مشاهده می‌شود که شاخص پوشش تحصیلی واقعی دوره راهنمایی در استان زنجان طی سال‌های اخیر، روند صعودی داشته، به گونه‌ای که از ۷۴/۱ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۱-۸۲، به ۸۶/۶۵ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ افزایش یافته که میزان افزایش آن حدود ۱۲/۵۵ درصد بوده است.

ملاحظه می‌شود نرخ مزبور به طور قابل توجهی بهبود یافته که این موضوع ناشی از اجرای سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های ثابت در زمینه افزایش پوشش تحصیلی دانش‌آموزان این دوره به ویژه برای دختران بوده است. برنامه‌ها و طرح‌هایی نظری توسعه مدارس شبانه‌روزی، مدارس روستا مرکزی، تشکیل کلاس‌های ضمیمه و زیر حد نصاب، خرید خدمات آموزشی و تغییر نگرش خانواده‌ها، نقش مؤثری در افزایش پوشش تحصیلی داشته‌اند.

جدول ۲۳. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره راهنمایی در استان زنجان (۱۳۸۱-۸۷) واحد: درصد

سال	۱۳۸۱-۸۲	۱۳۸۲-۸۳	۱۳۸۳-۸۴	۱۳۸۴-۸۵	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۷-۸۸
استان	۷۴/۱	۷۶/۴۹	۷۹/۷۱	۷۹/۰۱	۸۲/۸۷	۸۴/۴۹	۸۶/۶۵

مأخذ: پیشین

ملاحظه می‌شود که در سال‌های اخیر شاخص پوشش تحصیلی واقعی در دوره متوسطه نیز سیر صعودی داشته، به نحوی که از ۶۹/۹ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴ به ۸۸/۲ درصد در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ افزایش یافته که میزان افزایش آن حدود ۱۸/۳ درصد بوده است، این موضوع ناشی از اجرای سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های ثابت در زمینه افزایش پوشش تحصیلی دانش‌آموزان این دوره، به ویژه برای دختران است. برنامه‌ها و طرح‌هایی نظری توسعه مدارس شبانه‌روزی، مدارس روستا مرکزی، تشکیل کلاس‌های ضمیمه و زیر حد نصاب، خرید خدمات آموزشی و تغییر نگرش خانواده‌ها، نقش مؤثری در افزایش پوشش تحصیلی داشته‌اند.

جدول ۲۴. درصد پوشش تحصیلی واقعی دوره متوسطه در استان زنجان (۱۳۸۳-۸۷) واحد: درصد

سال	۱۳۸۳-۸۴	۱۳۸۴-۸۵	۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۶-۸۷	۱۳۸۷-۸۸
استان	۶۹/۹	۷۳/۴	۷۷/۸	۸۲/۱	۸۸/۲

مأخذ: پیشین

۵- تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای اشتغال در بخش‌های تحت تصدی و نظارت دستگاه به منظور تعیین مزیت‌های نسبی و رقابتی بخش‌های تولید کننده کالاها و خدمات قابل مبادله در بازار

فرصت‌ها

- امکان استفاده از امکانات نهادهای فرهنگی و آموزشی در بخش‌های خصوصی و دولتی
- گسترش فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی جامعه
- وجود زمینه قانونی در خصوص اجباری نمودن آموزش تا پایان دوره راهنمایی
- افزایش میزان تحصیلات و آگاهی اولیاء و ذی‌ربطان
- وجود ظرفیت‌نفری دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در سطح استان در مقابل فارغ‌التحصیلان ۱۰۰۰۰ نفری آموزش و پرورش
- کاهش جمعیت دانش‌آموزی در شهرها و تک نوبتی شدن مدارس
- نگرش مثبت جامعه به امر آموزش و سواد‌آموزی به طوری که سهم هزینه‌های آموزشی از کل هزینه‌های خانوارها افزایش یافته است
- خصوصی‌سازی و رشد بنگاه‌های کوچک

تهدیدهای

- پاییین بودن نرخ رشد درآمد در خانوارهای استان نسبت به کشور
- وجود مغایرت‌ها در محیط جامعه و خانواده با محیط‌های آموزشی
- پراکندگی روستاهای استان، به طوری که ۵۹ درصد از مدارس استان در مناطق روستایی (میانگین کشور ۵۰ درصد) می‌باشد که ۳۰ درصد از دانش‌آموزان را پوشش داده‌اند
- عدم استقبال عمومی و خانواده‌ها در استفاده از آموزش‌های مجازی
- کوتاه بودن میانگین مدت مدیریت در آموزش و پرورش (به طور متوسط ۲۸ ماه)
- کاهش علاقه‌مندی دانش‌آموزان به ادامه تحصیل به دلیل وجود بیکاری در بین قشر تحصیلکرده
- تنوع بالای رشته‌های آموزشی و عدم تناسب با اولویت‌های بازار کار
- نگرش فرهنگی خانوارهای دارای مناطق محروم و نگاه متفاوت به ادامه تحصیل دانش‌آموزان دختر

- پراکندگی روستاهای استان، به طوری که ۵۹ درصد از مدارس استان در مناطق روستایی (میانگین کشور ۵۰ درصد) می‌باشد که ۳۰ درصد از دانشآموزان را پوشش داده‌اند

نقاط قوت

- وجود نیروی انسانی متخصص به طوری که دارندگان تحصیلات تکمیلی از کل کارکنان استان ۵/۸۸ درصد می‌باشد که میانگین کشوری آن ۵/۰۹ درصد است و استان در رتبه ۶ کشوری قرار دارد
- مشارکت اولیا در اداره مدارس
- ۵۰ درصد از نیروهای دستگاه را زنان تشکیل می‌دهند که در دستیابی به اهداف مورد نظر تأثیر بسزایی دارد
- تجهیز مدارس متوسطه به کارگاه IT به ازای هر ۲۵ نفر دانشآموزش یک دستگاه
- اجرای دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی ضمن خدمت برای کارکنان در راستای افزایش کارایی و توانمندی کارکنانم به میزان ۵۶۵/۷۷ نفر ساعت در سال ۱۳۸۸
- افزایش نرخ قبولی در دوره‌های ابتدایی (۹۸/۴) و راهنمایی (۹۶/۱) که در هر دو دوره از میانگین کشوری (۹۸ و ۵۹/۹) بالاتر می‌باشد

نقاط ضعف

- تغییر کاربری مدارس عادی به شبانه‌روزی و غیراستاندارد بودن ۵۹ درصد مدارس شبانه روزی استان
- کمبود نیروی انسانی در بخش‌های مختلف آموزش و پرورش از قبیل مری بهدشت، مری پرورشی و نیروهای فنی و حرفه‌ای
- کمبود فضاهای آموزشی با کاربری هنرستان و فضاهای فرهنگی، ورزشی و هنری
- وجود مدارس تخریبی و غیراستاندارد
- اثرگذاری مشکلات معیشتی به کارایی نیروی انسانی
- درصد قبولی اول متوسطه استان (۷۴/۲) می‌باشد که از میانگین کشوری (۷۷/۴۷) پایین‌تر است
- عدم وجود راهکارهای مناسب جهت جذب منابع مالی از بخش غیردولتی (به طوری که ۱/۳ درصد از کل بودجه هزینه‌ای را در آمدهای اختصاصی تشکیل می‌دهد)
- غیربومی بودن معلمان در مناطق و تقاضای بیش از ۳۰ درصد نیروها جهت جابه‌جایی

۶- تعیین اهداف کمی دستگاه در دوران برنامه پنجم

اهداف کلان توسعه بخش آموزش عمومی استان زنجان در قالب شاخص‌های کلیدی توسعه براساس وضعیت موجود شاخص در سال پایه و پیش‌بینی در سال پایانی برنامه پنجم به شرح جدول ذیل می‌باشد:

جدول ۲۵. اهداف توسعه بخش آموزش عمومی در قالب شاخص‌های کلیدی

ردیف	شاخص‌های کلیدی توسعه	واحد اندازه‌گیری	وضعیت سال پایه		پیش‌بینی سال ۱۳۹۴
			سال	مقدار	
۱	نسبت دانشآموز به معلم (بخش دولتی)	نفر	۸۸-۸۹	۲۰/۴	۲۱/۴
۲	سهم دانشآموزان مهارتی از کل دانشآموزان دوم و سوم متوسطه (بیون بزرگسال، راه دور و غیرانتفاعی)	درصد	۸۸-۸۹	۳۶/۴	۴۶
۳	نرخ باسوسایی جمعیت ۶ ساله و بالاتر	درصد	۸۸-۸۹	۸۳/۸	میانگین کشوری
۴	ضریب بهره‌برداری از کلاس (بخش دولتی)	درصد	۸۸-۸۹	۱۱۲/۸	۱۰۷/۸
۵	سهم دانشآموزان غیرانتفاعی از کل دانشآموزان	درصد	۸۸-۸۹	۴/۱	۷/۵
۶	پوشش تحصیلی واقعی دوره ابتدایی	درصد	۸۸-۸۹	۹۹/۴۸	۹۹/۶۵
۷	پوشش تحصیلی واقعی دوره راهنمایی	درصد	۸۸-۸۹	۸۹/۸۷	۹۳
۸	پوشش تحصیلی واقعی دوره متوسطه	درصد	۸۸-۸۹	۶۱/۶۷	۷۰/۵۶
۹	نرخ آموزش جمعیت فعل	ساعت	۸۸-۸۹	۶/۶۶	۷/۶۶
۱۰	پذیرفته شدگان آزمون سراسری	درصد	۸۸-۸۹	۴۶/۸۲	---

مأخذ: سازمان آموزش و پرورش استان زنجان، ۱۳۸۹

۷- راهبردهای اساسی اشتغال و سرمایه‌گذاری دستگاه در دوران برنامه پنجم

ارایه راهبردهای اساسی اشتغال و سرمایه‌گذاری سازمان آموزش و پرورش استان زنجان در قالب محورهای زیر

صورت می‌گیرد:

✓ راهبردهای اساسی جهت جذب نیروی انسانی به منظور؛

• ارایه آموزش برای تمامی آحاد جامعه تا پایان دوره متوسطه

- دسترسی کودکان واجب التعلیم به آموزش و پرورش رایگان و برابری جنسیتی

- پوشش بی‌سواند (۴۹ تا ۱۰ ساله) شرکت‌کننده در کلاس‌های نهضت سوادآموزی

• گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کار و دانش و هنری

- توسعه دسترسی فراگیران به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کار دانش و هنری

- گسترش آموزش‌های مهارتی بر اساس ظرفیت‌های موجود در استان

• توانمندسازی دانشآموزان

- تقویت و ترویج مهارت‌های زندگی در دانشآموزان

- ارتقای سطح توانمندی اعتقادی، فرهنگی و علمی در دانشآموزان
- توسعه منابع انسانی
 - افزایش اثربخشی نیروی انسانی
 - افزایش بکارگیری مطلوب نیروی انسانی
- جذب نیروی انسانی فنی و تخصصی جهت اشتغال در هنرستان‌ها بر اساس قانون استخدام در آموزش و پرورش
- ✓ راهبردهای اساسی جذب منابع مالی و انجام سرمایه‌گذاری بمنظور:
 - گسترش فضاهای آموزشی، فرهنگی و هنری
 - گسترش و ایجاد فضاهای آموزشی، فرهنگی و هنری و ورزشی استاندارد
 - بهسازی و استفاده بهینه از فضاهای موجود
 - ارتقای کیفیت آموزش
 - گسترش تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی و بهبود بکارگیری آنها در آموزش
 - ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای معلمان
 - ارتقای مشارکت مردم و بخش غیردولتی در فعالیت‌های آموزشی و پرورشی
 - توسعه و تقویت سهم مشارکت بخش خصوصی در امر آموزش
 - تقویت مشارکت مردم در امر آموزش و پرورش
 - برنامه‌ریزی و حضور در مناطق تابعه و استفاده از نظرات کارشناسان در راستای توسعه آموزش‌های مهارتی
 - توسعه رشته‌ای در مناطق بر اساس نیازهای فردی و منطقه‌ای
 - استفاده از ظرفیت‌های سایر دستگاه‌ها، موسسات و بخش‌های غیردولتی در قالب برونو سپاری آموزش‌های مهارتی
 - به روز کردن تجهیزات کارگاهی هنرستان‌ها از محل اعتبارات مربوطه
 - تأسیس و توسعه مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده‌ها
 - توسعه و گسترش فرهنگ تولید و استفاده از محتوای آموزشی و پرورشی جدید مبتنی بر فناوری در بین دانشآموزان
 - فراهم نمودن محیط یاددهی - یادگیری مبتنی بر فناوری اطلاعات
 - افزایش آگاهی اولیای دانشآموزان

- فراهم ساختن فرصت‌های همکاری افراد جامعه با مدرسه
- هوشمندسازی مدارس
- ارایه مشاوره‌های هدایت تحصیلی به دانشآموزان در جهت همسو ساختن نیازهای بازار کار و آموزش محصلان

۸- سیاست‌ها و اقدامات اجرایی دستگاه برای پیشبرد اهداف توسعه استغال و سرمایه‌گذاری در دوران برنامه پنجم

- ارایه آموزش‌های تلفیقی پیگیری و اجرای طرح آموزش تلفیقی که یکی از سیاست‌های سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور برای افزایش پوشش تحصیلی دانشآموزان استثنایی می‌باشد و در استان زنجان از سال ۱۳۷۷ به اجرا درآمده است.
- اجرای طرح سرویس ایاب و ذهاب رایگان برای تمامی دانشآموزان استثنایی مدارس در سطح استان که به منظور افزایش پوشش تحصیلی مد نظر قرار گرفته است.
- تأسیس مدارس شبانه‌روزی تأسیس مدارس شبانه‌روزی به عنوان یکی از راهکارهای مناسب، مؤثر و شناخته شده در کنار سایر روش‌ها جهت افزایش پوشش تحصیلی مناطق روستایی و محروم شناخته می‌شود.
- ایجاد سرویس روستا- مرکز ایجاد سرویس‌های روستا- مرکز که بعد از مراکز شبانه‌روزی یکی از بهترین شیوه‌های پوشش تحصیلی است.
- آموزش از راه دور ارایه آموزش‌های از راه دور امروزه در دنیا دارای جایگاه قابل توجهی است و دانشآموزی که به هر دلیل اعم از مشکلات فردی، خانوادگی، اقتصادی و ... توان ادامه تحصیل در مراکز عادی روزانه را نداشته باشد با استفاده از این شیوه ادامه تحصیل می‌دهد.

• بروون‌سپاری در مناطقی که امکان ادامه تحصیل دانشآموزان در رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش به جهت کمبود فضا، تجهیزات و نیروی انسانی محدود نبوده و ایجاد فضا و تجهیزات مناسب با در نظر گرفتن عقبه دانشآموزی و نیاز مناطق از نظر اقتصادی مقرر به صرفه نمی‌باشد از طریق بروون‌سپاری با استفاده از طرفیت سایر دستگاه‌ها و مؤسسات آموزشی مرتبط، امکان ادامه تحصیل برای متقاضیان فراهم خواهد آمد.

• ایجاد تنوع در رشته‌های فنی و حرفه‌ای

ایجاد تنوع در رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش به تناسب نیازهای فردی و بومی گام مهمی در جهت جذب دانشآموزان برای ادامه تحصیل محسوب می‌شود.

• الزامی نمودن آموزش تا پایان دوره راهنمایی

پیگیری جدی دستورالعمل الزامی ساختن آموزش تا پایان دوره راهنمایی که در این راستا اقداماتی به شرح زیر انجام گرفته است و در جهت جذب دانشآموزان با استفاده از راهکارهای مناسب برای افزایش پوشش تحصیلی بسیار مؤثر بوده است:

• تشکیل شورای راهبری استان

• تشکیل کارگروه تخصصی استان

• تشکیل کمیته جذب در مناطق ۱۴ گانه

• تشکیل کمیته شناسایی و جذب در تمامی مدارس استان

• تشکیل مجتمع‌های آموزشی

این طرح در راستای ایجاد و گسترش عدالت آموزشی است. در حال حاضر در استان ۱۵۱ مجتمع دایر و مشغول فعالیت هستند که در جهت افزایش پوشش تحصیلی دانشآموزان قدم‌های مؤثری برداشته شده است.

۹- برنامه دستگاه برای سازماندهی و اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش عمومی، خصوصی و تعاونی

۹-۱- پروژه‌های عمرانی ملی در حال اجرا در استان زنجان

همان طور که اشاره شد طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی، به دو دسته ملی و استانی تفکیک می‌شوند. بنابراین در سطح استان زنجان نیز در چارچوب این دو دسته، پروژه‌ها در حال اجرا هستند. لازم به توضیح است که بر اساس تقسیم کار موجود، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهور (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سابق) مسئول و متولی گردآوری اطلاعات، نظارت و پیگیری امور مربوط به طرح‌های عمرانی ملی هستند و در خصوص پروژه‌های استانی، معاونت برنامه‌ریزی استانداری‌ها مسؤول امر هستند.

بر اساس اطلاعات گردآوری شده از معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، در حال حاضر در مجموع ۷۵ پروژه ملی در استان زنجان در دست اجرا هستند که توزیع این تعداد پروژه به تفکیک درصد پیشرفته، فعالیت و محل اجرا در جدول ۲۶ قابل مشاهده است.

جدول ۲۶. پروژه‌های ملی در دست اجرا بر حسب درصد پیشرفت

ردیف	درصد پیشرفت	تعداد طرح‌ها	سهم
۱	زیر ۲۰ درصد	۶	۸
۲	۲۰ تا ۴۰ درصد	۲	2.7
۳	۴۰ تا ۶۰ درصد	۴	5.3
۴	۶۰ تا ۸۰ درصد	۵	6.7
۵	بیش از ۸۰ درصد	۵۸	77.3
جمع		۷۵	100

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

با توجه به جدول ۲۶ می‌توان به این نتیجه رسید که از ۷۵ پروژه ملی در دست اجرا در سطح استان زنجان، ۷۷.۳ درصد آن، یعنی ۵۸ پروژه، دارای پیشرفت بالای ۸۰ درصد هستند و ۲۲.۷ درصد از پروژه‌ها دارای زیر ۸۰ درصد پیشرفت هستند که از این میان طرح‌های مربوط به آموزش و پژوهش استخراج شده‌اند.

❖ طرح‌های با زیر ۲۰ درصد پیشرفت

خوابگاه دانشآموزی ۹۰ نفره زنجان- پسرانه: این طرح نیز در سال ۱۳۸۴، در شهر زنجان به تصویب رسیده است، اما تا پایان سال ۱۳۸۹ همچنان شروع به کار نشده است و درصد پیشرفت فیزیکی آن درصد می‌باشد.

❖ طرح‌های بین ۶۰ تا ۸۰ درصد پیشرفت

احداث فضاهای آموزشی استان زنجان: این طرح در شهر زنجان در نظر گرفته شده است که تا پایان سال ۱۳۸۹، ۷۲۰۹ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است.

❖ طرح‌های بالای ۸۰ درصد پیشرفت

احداث ساختمان سازمان آموزش و پژوهش استان زنجان: این طرح در شهر زنجان در نظر گرفته شده است که تا پایان سال ۱۳۸۹، ۱۰۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است.

جدول زیر فهرست طرح‌های با پیشرفت فیزیکی زیر ۲۰، ۶۰-۴۰ و بالای ۸۰ درصد پیشرفت فیزیکی را نشان می‌دهد.

جدول ۲۷. طرح‌های زیر ۲۰ درصد، ۴۰-۶۰ تا ۱۰۰ درصد پیشرفت فیزیکی در بخش آموزش و پژوهش

طرح‌های ملی بازیز ۲۰ درصد پیشرفت									
درصد پیشرفت	پیشرفت فیزیکی اصلی ۱۳۸۹	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۸	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۷	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۶	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۵	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۴	پیشرفت فیزیکی قبل از برنامه چهارم	هزینه طرح	عنوان طرح
0	0	0	0	0	0	0	0	4299.9	احداث و تکمیل خوابگاه‌های دانش‌آموزی در مناطق
طرح‌های بین ۴۰ تا ۶۰ درصد پیشرفت									
5768	9.85	2.96	6.79	9.94	6.2	21.94	0	42118	تکمیل فضاهای آموزشی نیمه تمام که پنجه درصد آن توسط خیرین تأمین شده باشد

طرح های بین ۶۰ تا ۱۰۰ درصد پیشرفت

عنوان طرح	هزینه طرح	برنامه چهارم	فیزیکی قبل از	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۴	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۵	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۶	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۷	پیشرفت فیزیکی ۱۳۸۸	پیشرفت فیزیکی اصلی ۱۳۸۹	درصد پیشرفت
احداث و تکمیل ساختمان سازمان نوسازی مدارس کشور و ادارات کل آموزش و پرورش و نوسازی مدارس	22800	19.72	19.01	6.49	17.54	18.82	8.77	9.65	100	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	18582.3	0	14.5	23.75	38	8.75	15	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	38218.5	40	10	10	10	5	7	18	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	21501	0	0	0	0	20	50	30	30	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	9999.99	0	0	0	0	0	0	0	100	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	22397.9	62.85	12.44	24.71	0	0	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	32848	22	7.3	10.1	19.9	17.9	9.1	13.7	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	17834.2	0	0	0	5	19	18	58	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	7110.77	0	51	29.5	19.5	0	0	0	0	100
احداث و تکمیل ساختمان سازمان نوسازی مدارس کشور و ادارات کل آموزش و پرورش و نوسازی مدارس	420	100	0	0	0	0	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	5379.98	0	0	0	80	20	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	28029.6	35	0	0	0	5	9	51	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	14780	0	0	0	2	5	7	86	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	6928	57.25	22.8	19.95	0	0	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	2128.98	0	0	0	60	40	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	28186.5	0	0	0	0	41.7	35.5	22.8	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	3691.1	0	0	0	70	30	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	43771	51	8	5	10	12	10	4	10	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	21300	0	0	0	0	34.3	18.8	46.9	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	24975.9	50	0	0	40	10	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	24156.6	0	0	0	0	4	41	30	25	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	5089.95	0	0	31	62	7	0	0	0	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	6800	0	0	0	0	0	0	0	100	100
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	13379	0	0	0	0	0	51	49	49	100

مأخذ: معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

۲-۹- تقسیم‌بندی پروژه‌های استانی بر اساس فعالیت

بر طبق جدول زیر از میان ۱۳۹۸ پروژه استانی در دست اجرا، سهم بخش آموزش تنها ۲۵ فقره طرح (۱.۷۹) درصد است.

جدول ۲۸. پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب فعالیت

ردیف	فعالیت	تعداد طرح‌ها	سهم
۲	آموزش	۲۵	۱.۷۹
	جمع	۱۳۹۸	۱۰۰

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

جدول ۲۹ تعداد طرح‌های استانی بخش آموزش را به تفکیک شهرستان‌های استان نشان می‌دهد.

جدول ۲۹. پروژه‌های استانی در بخش آموزش

ردیف	شهرستان	تعداد طرح	سهم
۱	ابهر	۶	۲۴
۲	ایجرود	۳	۱۲
۳	حدابنده	۳	۱۲
۴	خرمده	۳	۱۲
۵	زنجان	۳	۱۲
۶	طارم	۳	۱۲
۷	ماهنشان	۳	۱۲
۸	درسطح استان	۱	۴
	جمع کل استان	۲۵	۱۰۰

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

بر طبق این جدول، شهرستان ابهر دارای بیشترین طرح آموزشی (۶ طرح) می‌باشد و دیگر شهرستان‌ها هر یک ۳ فقره طرح را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین در سطح استانی نیز یک طرح آموزشی به تصویب رسیده است.

۳-۹- تقسیم‌بندی پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب دستگاه اجرایی

در جدول ۳۰، پروژه‌های استانی را بر حسب دستگاه اجرایی تقسیم‌بندی کرده‌ایم و بخوبی مشاهده می‌شود که بیشترین دستگاه اجرایی مربوط به اداره نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس با ۲۱۷ طرح می‌باشد و اداره کل آموزش و پرورش استان و اداره آموزش فنی و حرفه‌ای هر یک به ترتیب دارای ۱۰ و ۱۱ طرح می‌باشند.

جدول ۳۰. پروژه‌های استانی در دست اجرا بر حسب دستگاه اجرایی

ردیف	درصد پیشرفت	تعداد طرح‌ها	سهم
۱	اداره کل امور مالیاتی	۵	۰.۳۲
۲	اداره کل اوقاف و امور خیریه	۲۵	۱۸۱
۳	تبیغات اسلامی	۱۱	۰.۷۸
۴	تریبیت بدنی	۶۵	۴.۵۹
۵	ثبت احوال و اسناد	۱۰	۰.۶۵
۶	حفظات از محیط زیست	۱۷	۱.۲۳
۷	راه و ترابری	۸۸	۶.۷۲
۸	فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۱	۰.۸۴
۹	کار و امور اجتماعی	۱۰	۰.۶۵
۱۰	منابع طبیعی	۱۰۸	۷.۹۵
۱۱	دامپزشکی	۱۴	۰.۹۷
۱۲	استانداری	۶۲	۴.۵۲
۱۳	بنیاد مسکن	۹۴	۶.۶۵
۱۴	بهزیستی	۲۲	۱.۸۷
۱۵	مسکن و شهرسازی	۶۰	۴.۱۳
۱۶	میراث فرهنگی	۴۵	۳.۱۷
۱۷	پست	۷	۰.۵۲
۱۸	شهرک‌های صنعتی	۱۶	۱.۱۶
۱۹	شرکت آب و فاضلاب	۱۷۶	۱۱.۶۹
۲۰	شرکت توزیع نیروی برق	۲۲	۱.۴۹
۲۱	کتابخانه‌ها	۱۰	۰.۸۴
۲۲	اداره کل آموزش و پرورش	۱۰	۰.۷۱
۲۳	اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای	۱۱	۰.۸۴
۲۴	سازمان جهاد کشاورزی	۱۸۰	۱۳.۲۴
۲۵	اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس	۲۱۷	۱۵.۵۷
۲۶	کانون پرورش فکری	۷	۰.۵۲
۲۷	شهرداری‌ها	۳۵	۲.۳۹
۲۸	بسیج سازندگی	۱	۰.۰۶
۲۹	شرکت گاز	۱	۰.۰۶
۳۰	صدا و سیما	۷	۰.۴۵
۳۱	علوم پزشکی	۱۱	۰.۷۱
۳۲	اداره استاندارد	۲	۰.۱۳
۳۳	صنایع و معدن	۴	۰.۲۶
۳۴	راه آهن	۲	۰.۱۳
۳۵	زنده‌ها	۶	۰.۳۹
۳۶	بازرگانی	۳	۰.۱۹
۳۷	بنیاد شهید	۴	۰.۲۶
۳۸	امور اقتصادی	۸	۰.۵۲
ردیف	درصد پیشرفت	تعداد طرح‌ها	سهم
۳۹	اداره تعاون	۳	۰.۱۹
۴۰	حوزه علمیه	۱	۰.۰۶
۴۱	دانشگاه و تحصیلات تکمیلی	۳	۰.۱۹
۴۲	پزشکی قانونی	۲	۰.۱۳
۴۳	هواسناسی	۳	۰.۱۹
۴۴	حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی	۲	۰.۱۳
۴۵	دیوان محاسبات	۱	۰.۰۶
۴۶	سازمان بررسی	۱	۰.۰۶
جمع		۱۳۹۸	۱۰۰

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

در جدول ۳۱، پروژه‌های استانی اداره آموزش و پرورش نشان داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود تمامی شهرستان‌های استان دارای ۱ پروژه استانی هستند و در این میان تنها شهرستان زنجان از ۲ پروژه استانی برخوردار است. در سطح استان نیز ۳ پروژه به سازمان آموزش و پرورش اختصاص دارد.

جدول ۳۱. پروژه‌های استانی اداره آموزش و پرورش

ردیف	شهرستان	تعداد طرح	سهم
۱	ابهر	۱	۱۰
۲	ایجرود	۱	۱۰
۳	خدابنده	۱	۱۰
۴	زنجان	۲	۲۰
۵	طارم	۱	۱۰
۶	ماهنشان	۱	۱۰
۷	درسطح استان	۳	۳۰
جمع کل استان		۱۰	۱۰۰

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

جدول ۳۲، پروژه‌های استانی اداره آموزش فنی و حرفه‌ای را در سطح شهرستان‌های مختلف استان نشان می‌دهد. شهرستان ابهر با ۳ طرح بیشترین و شهرهای خرمدره، خدابنده، ایجرود و طارم هرکدام با ۱ طرح کمترین سهم را دارا هستند. شهرهای زنجان و ماهنشان در رتبه‌های میانی قرار دارند.

جدول ۳۲. پروژه‌های استانی اداره آموزش فنی و حرفه‌ای

ردیف	شهرستان	تعداد طرح	سهم
۱	ابهر	۳	۲۷.۲۷
۲	ایجرود	۱	۹.۰۹
۳	خدابنده	۱	۹.۰۹
۴	خرمدره	۱	۹.۰۹
۵	زنجان	۲	۱۸.۱۸
۶	طارم	۱	۹.۰۹
۷	ماهنشان	۲	۱۸.۱۸
جمع کل استان		۱۱	۱۰۰

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

جدول ۳۳ پروژه‌های استانی سازمان اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس را نشان می‌دهد. طبق این جدول شهرستان زنجان با ۵۲ طرح بیشترین و شهرستان ایجرود با ۲۱ طرح کمترین سهم را دارا هستند. شهرهای طارم، ابهر، ماهنشان، ایجرود، خدابنده، خرمدره در رتبه‌های میانی قرار دارند.

جدول ۳۳. پروژه‌های استانی سازمان اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس

ردیف	شهرستان	تعداد طرح	سهم
۱	ابهر	۲۲	۱۴.۷۵
۲	ایجود	۲۱	۹.۶۸
۳	خدابنده	۳۱	۱۴.۲۹
۴	خرمده	۲۷	۱۲.۴۴
۵	درسطح استان	۸	۳.۶۹
۶	زنجان	۵۲	۲۳.۹۶
۷	ظارم	۲۲	۱۰.۱۴
۸	ماهنشان	۲۴	۱۱.۰۶
جمع کل استان		۲۱۷	۱۰۰

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت: در حال حاضر در استان زنجان تعداد ۷۵ پروژه عمرانی ملی و ۱۳۹۸ پروژه عمرانی استانی در حال اجرا می‌باشد. از مجموع ۷۵ پروژه ملی در استان زنجان ۵۸ پروژه بیش از ۸۰ درصد پیشرفت داشته‌اند که این رقم در پروژه‌های استانی از مجموع ۱۳۹۸ پروژه، ۴۵۷ پروژه می‌باشد (معادل ۳۳ درصد). لذا می‌توان نتیجه گرفت که در زمینه پروژه‌های عمرانی عملکرد پروژه‌های ملی قابل قبول‌تر از پروژه‌های استانی بوده است. بر اساس نوع فعالیت، هم در پروژه‌های عمرانی ملی و هم در پروژه‌های عمرانی استانی بخش ساختمان در مرتبه اول قرار دارد اما پروژه‌های ملی بخش ساختمان به لحاظ نسبت در بین سایر بخش‌ها بیشتر از پروژه‌های استانی می‌باشد.

به لحاظ محل اجرای پروژه‌ها، در پروژه‌های ملی ۸۷ درصد پروژه‌ها (یعنی ۶۵ پروژه از ۷۵ پروژه) در شهرستان زنجان متمرکز است در حالی که در پروژه‌های ملی تنها ۳۰۱ پروژه از مجموع ۱۳۹۸ پروژه استانی در شهرستان زنجان متمرکز است که نشان‌دهنده توازن منطقه‌ای بیشتر پروژه‌های استانی می‌باشد.

از لحاظ دستگاه‌های اجرایی نیز اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس با تعداد ۲۱۷ پروژه و سهم ۱۵ درصدی در بین دستگاه‌های اجرایی استان وضعیت بهتری از حیث اجرای پروژه دارد. بعد از این سازمان، سازمان جهاد کشاورزی و سازمان آب و فاضلاب به ترتیب با ۱۸۰ و ۱۷۶ پروژه در مکان‌های بعدی قرار دارند.

در جدول ۳۴، فهرست پروژه‌های ملی مربوط به بخش ساختمان بیان شده است. طبق این جدول ۲۰ پروژه مربوط به آموزش و پرورش در سطح ملی به تصویب رسیده است که هم اکنون تمامی این طرح‌ها به اتمام رسیده‌اند.

جدول ۳۴. پروژه‌های ملی مربوط به بخش ساختمان

عنوان طرح	هزینه طرح	درصد پیشرفت فیزیکی اصلی ۱۳۸۹	درصد پیشرفت	درصد پیشرفت
احداث و تکمیل ساختمان سازمان نوسازی مدارس کشور و ادارات کل آموزش و پرورش و نوسازی مدارس	22799.979	9.65	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	18582.3	0	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	9999.99	100		
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	22397.934	0	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	32848	13.7	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	17834.16	58	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	7110.7742	0	100	
احداث و تکمیل ساختمان سازمان نوسازی مدارس کشور و ادارات کل آموزش و پرورش و نوسازی مدارس	420	0	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	5379.976	0	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	28029.595	51	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	6927.996	0	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	2128.98	0	100	
احداث و تکمیل خوابگاه‌های دانش‌آموزی در مناطق محروم	4299.9	0	0	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	28186.465	22.8	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	3691.097	0	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	43771	4	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	21300	46.9	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	24156.593	25	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	5089.95	0	100	
تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	13378.995	49	100	

مأخذ: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

۴-۹- تقسیم‌بندی طرح‌های زودبازده در دست اجرا بر اساس شهرستان‌های استان

در جدول ۳۵، طرح‌های زودبازده مربوط به سازمان آموزش و پرورش استان با مدیریت خصوصی آورده شده است. ملاحظه می‌شود که از مجموع ۱۳۱۲۱ طرح زودبازده، ۲۸ طرح (با سهمی معادل ۰.۲۱ درصد) به آموزش و پرورش اختصاص دارد.

جدول ۳۵. طرح‌های زودبازده خصوصی

دستگاه اجرایی	تعداد	سهم
آموزش و پرورش	28	0.21
جمع کل	13121	100.00

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

در کنار نکات اشاره شده، می‌توان از توزیع این طرح‌ها میان شهرستان‌های محل اجرا نیز سخن گفت. اطلاعات به دست آمده از بانک اطلاعاتی طرح‌های زودبازدۀ استان حاکی از آن است که شهرستان زنجان با اختصاص ۴۹۶۳ طرح (۳۷.۶ درصد) به خود دارای بیشترین تعداد طرح زودبازدۀ در میان شهرستان‌های استان می‌باشد. پس از آن شهرستان‌های خدابندۀ با ۲۵.۳ درصد و ابهر با ۱۳.۳ درصد سهم جای دارند.

جدول ۳۶. طرح‌های زودبازدۀ در دست اجرا بر شهرستان

شهرستان	تعداد	سهم (درصد)
ابهر	۱۷۶۱	۱۳.۳
ایجرود	۸۹۶	۶.۸
خدابندۀ	۳۳۴۲	۲۵.۳
خرمدره	۱۰۷۸	۸.۲
زنجان	۴۹۶۳	۳۷.۶
طارم	۶۳۵	۴.۸
ماهنشان	۵۲۴	۴.۰
جمع کل	۱۳۱۹۹	۱۰۰

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

جدول ۳۶، نشان‌دهنده طرح‌های زودبازدۀ اجرایی در شهرستان‌ها به تفکیک دستگاه آموزش و پرورش و میزان عقد شده است. بر اساس جدول زیر در شهرستان ابهر سهم دستگاه آموزش و پرورش از طرح‌های زودبازدۀ تنها یک طرح می‌باشد.

جدول ۳۷. طرح‌های زودبازدۀ در شهرستان ابهر به تفکیک دستگاه اجرایی (میزان عقد)

دستگاه اجرایی	سهم پرداختی دستگاه در شهرستان از کل پرداختی در استان	میزان پرداخت	میزان عقد	میزان مصوب	تعداد طرح
آموزش و پرورش	0.01	100	100	100	1

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

جدول ۳۸. طرح‌های زودبازدۀ در شهرستان ابهر به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)

دستگاه اجرایی	از کل اشتغال دستگاه در استان	اشتغال پرداخت	اشتغال عقد	اشتغال مصوب	اشتغال ارسالی	تعداد طرح
آموزش و پرورش	0.10	5	5	5	1	1

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

جدول زیر گویای آن است که از مجموع ۳۳۴۲ طرح زودبازدۀ استان، تنها ۲ طرح به دستگاه آموزش و پرورش

شهرستان خدابندۀ اختصاص دارد.

جدول ۳۹. طرح‌های زودبازده در شهرستان خدابنده به تفکیک دستگاه اجرایی (پرداخت)

تعداد طرح	میزان در خواست	میزان مصطفوب	میزان عقد	میزان پرداخت	سهم پرداختی دستگاه در شهرستان از کل پرداختی دستگاه در استان	دستگاه اجرایی
2	29549	25237.471	24833.824	24833.824	5.73	آموزش و پرورش
3342	542902.30	463740.60	448439.50	433320.50	100	جمع کل

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

جدول ۴۰ نیز نشان‌دهنده طرح‌های زودبازده شهرستان خدابنده در سطح دستگاه آموزش و پرورش است و گویای آن است که سهم این شهرستان از طرح‌های زودبازده استان تنها ۲ طرح با سهمی معادل ۷.۹۳ درصد می‌باشد.

جدول ۴۰. طرح‌های زودبازده در شهرستان خدابنده به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)

تعداد طرح	اشتغال ارسالی	اشتغال مصوب	اشتغال عقد	اشتغال پرداخت	سهم اشتغال دستگاه در شهرستان از کل اشتغال دستگاه در استان	دستگاه اجرایی
2	284	225	225	225	7.93	آموزش و پرورش

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

جدول ۴۱، نشان‌دهنده طرح‌های زودبازده اجرایی در شهرستان خرمدروه در سازمان آموزش و پرورش شهرستان است. از ۱۰۷۸ فقره طرح زودبازده سهم این دستگاه تنها ۱ طرح می‌باشد.

جدول ۴۱. طرح‌های زودبازده در شهرستان خرمدروه به تفکیک دستگاه اجرایی (پرداخت)

تعداد طرح	میزان در خواست	میزان مصوب	میزان عقد	میزان پرداخت	سهم پرداختی دستگاه در شهرستان از کل پرداختی دستگاه در استان	دستگاه اجرایی
1	300	100	100	100	0.03	آموزش و پرورش
1078	667384.70	364467.00	341412.00	337068.00	100	جمع کل

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

جدول ۴۲. طرح‌های زودبازده در شهرستان خرمدروه به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)

تعداد طرح	اشتغال ارسالی	اشتغال مصوب	اشتغال عقد	اشتغال پرداخت	سهم اشتغال دستگاه در شهرستان از کل اشتغال دستگاه در استان	دستگاه اجرایی
1	5	4	4	4	0.29	آموزش و پرورش
1078	1955	1484	1376.00	1376.00	100	جمع کل

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

شهرستان زنجان بیش از دیگر شهرستان‌های استان دارای طرح‌های زودبازده است. به طوری که از ۴۹۶۳ طرح زودبازده شهرستان زنجان، ۲۴ طرح متعلق به دستگاه آموزش و پرورش شهرستان است.

جدول ۴۳. طرح‌های زودبازده در شهرستان زنجان به تفکیک دستگاه اجرایی (پرداخت)

تعداد طرح	میزان مصوب	میزان عقد	میزان پرداخت	سهم پرداختی دستگاه در شهرستان از کل پرداختی دستگاه در استان	دستگاه اجرایی
24	14429	12929	12716	0.41	آموزش و پرورش
4963	3726231.60	3262814.87	3096708.20	100	جمع کل

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

جدول ۴۴. طرح‌های زودبازده در شهرستان زنجان به تفکیک دستگاه اجرایی (اشتغال)

تعداد طرح	اشتغال ارسالی	اشتغال مصوب	اشتغال عقد	اشتغال پرداخت	سهم اشتغال دستگاه در شهرستان از کل اشتغال دستگاه در استان	دستگاه اجرایی
24	219	167	162	162	1.48	آموزش و پرورش
4963	17363	12592.00	10935.00	10942.00	100	جمع کل

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

۵-۵- طرح‌های زودبازده تأمین مالی نشده

در جدول ۴۵، تعداد طرح‌های تأمین مالی نشده شهرستان زنجان در سطح دستگاه آموزش و پرورش آورده شده است. بر طبق جدول، تعداد ۵۵۶ طرح مصوب اما تأمین مالی نشده وجود دارد که ۱ طرح به آموزش و پرورش اختصاص دارد که این طرح مربوط به شهرستان زنجان می‌باشد.

جدول ۴۵. طرح‌های زودبازده تأمین مالی نشده

اشتغال مصوب شده	تعداد طرح مصوب شده اما پرداخت نشده	دستگاه اجرایی
5	1	آموزش و پرورش
1558	556	جمع کل

مأخذ: اداره کار و امور اجتماعی استان زنجان، ۱۳۹۰

- در ادامه به برخی طرح‌های در دست اجرای سازمان آموزش و پرورش استان طی برنامه پنجم اشاره می‌کنیم:
- احداث، تکمیل و تجهیز ۵۰ باب سالن ورزشی از منابع وزارت‌خانه و استان (به نسبت مساوی) طی

سال‌های ۹۱-۱۳۹۰ (توزیع بر اساس نظر استانی)

- احداث، تکمیل و تجهیز ۲۴۰ باب نمازخانه و کتابخانه در سطح استان، با مساعدت استانی (به نسبت مساوی) طی سال‌های ۹۱-۱۳۹۰ (توزيع بر اساس نظر استانی)
- احداث ۷ استخر آموزشی در شهرستان‌های استان طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۰ به ترتیب ۴ باب استخر توسط وزارت خانه و ۳ باب توسط استان (توزيع بر اساس نظر استانی)
- استانداردسازی سیستم گرمایشی و سرمایشی در ۱۰۰۰ باب از مدارس سطح استان
- استانداردسازی ۳۰ باب از مدارس شبانه‌روزی در سطح استان (۲۰ باب از محل اعتبارات وزارت خانه و ۱۰ باب استان)
- کمک به تکمیل مدارس خیرساز استان با تخصیص ۳۰ میلیارد ریال اعتبار با مساعدت استان طی سال‌های ۹۱-۱۳۸۹ (به نسبت مساوی)
- احداث ۵ باب مدرسه شبانه‌روزی در سطح استان (به ترتیب ۳ باب توسط وزارت و ۲ باب توسط استان طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۰)
- خرید ۲۰ دستگاه خودرو و کمکدار برای مناطق آموزش و پرورش استان
- احداث دو باب ساختمان با استانداردهای موردنظر برای مرکز پرورش استعدادهای درخشان ابهر با مشارکت استان به نسبت مساوی
- مطالعه احداث آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای پسرانه ابهر و دخترانه خرمدرب و آموزشکده کشاورزی زنجان و پیش‌بینی اعتبار مربوط به در لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ پس از اخذ مجوز شورای گسترش آموزش عالی و طی مراحل قانونی موضوع ماده ۳۲ قانون برنامه چهارم توسعه
- اختصاص مبلغ ۲۰ میلیارد ریال برای تجهیز کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مدارس استان طی سال ۱۳۸۹. بدین منظور مبلغ ۱۰ میلیارد ریال توسط استان و وزارت نفت به نسبت مساوی تأمین می‌شود.
- احداث ۶ باب خانه معلم در شهرهای فاقد خانه معلم و ۱۲ باب کانون فرهنگی تربیتی و ۳ باب ساختمان اداری در مراکز شهرستان‌های فاقد ساختمان از محل فروش و تبدیل به احسن کردن دارایی‌های موجود
- احداث یک باب دبیرستان کارداش در خدابنده، ۱ باب دبیرستان شبانه‌روزی در ایجرود بالا و ۱ باب هنرستان کشاورزی در طارم از محل اعتبارات سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور
- خرید و اختصاص ۴۰ دستگاه مینیبوس برای مدارس شبانه‌روزی استان به نسبت مساوی از منابع استان و سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور.

- تقویت اعتبار بازسازی و نوسازی مدارس غیر مقاوم استان به میزان ۳۰ میلیارد ریال از منابع سازمان یاد شده و استان به نسبت مساوی.

- نهادینه کردن نگاه یکپارچه به جریان تربیت و رویکرد فرهنگی- تربیتی در کلیه مؤلفه‌های آموزش و پرورش

- طراحی، تدوین و اجرای اسناد تحول در کلیه بخش‌های آموزشی (شامل برنامه درسی ملی، تربیت معلم و تأمین منابع انسانی-رهبری و مدیریت- تأمین و تخصیص منابع مالی، تأمین فضا، تجهیزات و فناوری- پژوهش و ارزشیابی) و برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت بر مبانی نظری و فلسفه تربیت اسلامی و مفاد سند تحول راهبردی نظام تربیت رسمی و عمومی

- نهادینه کردن عدالت تربیتی با تمرکز بر کیفیت فرصت‌های تربیتی هماهنگ با نظام معیار اسلامی

- تقویت و نهادینه سازی مشارکت اثربخش در نظام تربیت رسمی و عمومی
- گسترش و تعمیق فرهنگ پژوهش و ارزشیابی، خلاقیت و نوآوری، نظریه پردازی و مستندسازی تجربیات تربیتی بومی

- تقویت نگاه فناورانه و بهره‌مندی هوشمندانه از فناوری‌های نوین در نظام تربیت رسمی و عمومی مبتنی بر نظام معیار اسلامی

- تعامل اثر بخش و فعال نظام تربیت رسمی و عمومی با سایر نهادها و دستگاه‌های مرتبط به ویژه نهاد خانواده و رسانه و با تأکید بر کاهش مرزهای تربیت رسمی و تربیت غیر رسمی

- استقرار نظام مدیریت اثربخش، کارآمد، مسئولیت‌پذیر و پاسخ‌گو(به ویژه مدیریت منابع انسانی) و بستر سازی برای استقرار نظام کارآمد منابع و مصارف

- ارتقای جایگاه نظام تربیتی کشور به عنوان مهمترین نهاد مولد سرمایه ملی با تأکید بر ارتقای منزلت اخلاقی، فرهنگی و حرفه‌ای معلمان

- بازنگری و بازسازی ساختارها و رویه‌ها در نظام تربیت رسمی و عمومی
- بهینه‌سازی و سامان‌بخشی زیرساخت‌های کالبدی، مالی و فناوری متناسب با اقتضایات نظام تربیت

رسمی و عمومی

- تلاش در جهت ایجاد مدرسه مطلوب در افق چشم‌انداز با ویژگی‌های زیر:
- برخوردار از نیروی انسانی
 - دارای صلاحیت علمی با حداقل مدرک کارشناسی (لیسانس) در رشته مرتبط متناسب با نیازهای برنامه درسی

- دارای گواهینامه صلاحیت‌های حرفه‌ای و تخصصی برای ورود نظام تربیت رسمی و عمومی
- تدارک فرصت‌های مناسب یادگیری برای به روزآوری صلاحیت‌های حرفه‌ای و تخصصی نیروی انسانی با استفاده از روش‌های مختلف معادل ۱۰۰ ساعت آموزش ضمن خدمت در سال
- دارای جداینده‌های طبیعی و مصنوعی با حداقل ارتفاع (جایگزین دیوارهای بلند)
- با رعایت ارزش‌های نظام معیار اسلامی
- تمام وقت و یک نوبته (ضریب بهره‌برداری از کلاس برابر یک است)
- دارای مشاور متخصص در کلیه سطوح تحصیلی
- دارای مرکز اطلاعات و پشتیبان منابع یادگیری و متصل به شبکه اینترنت
- دارای تعامل سازنده میان مدرسه و والدین و جامعه محلی
- دارای تعامل سازنده میان مربیان با مربیان، متریبیان و مربیان با متریبیان منطبق بر استانداردهای ایمنی، امنیتی و بهداشتی (سلامت فیزیکی و روانی)
- دارای فضاهای تخصصی ویژه حوزه‌های یادگیری (چرخش دانش‌آموزان در فضا)
- دارای معماری مناسب با ارزش‌های نظام معیار اسلامی
- متنکی به شوراهای فعال و پویای پشتیبان و نظارتی و با حضور کلیه ذی‌نفعان شامل معلمان، دانش‌آموزان، اولیاء، دانش‌آموختگان، صاحبان کسب و کار در جامعه و جامعه محلی با محوریت نقش مدیر مدرسه
- دارای منابع مالی مکفى با استفاده از اعتبارات دولتی و جلب مشارکت‌های غیر دولتی (حقیقی و حقوقی)

۱۰- برآورد سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای تحقق اهداف کمی دستگاه به تفکیک بخش‌های عمومی، خصوصی و تعاونی در دوران برنامه پنجم برای فعالیت‌های تحت پوشش دستگاه

۱۰-۱- برآورد سرمایه‌گذاری در دوره برنامه پنجم توسعه

جهت برآورد سرمایه‌گذاری در دوران برنامه پنجم به سه شیوه عمل شد. ابتدا با استفاده از جدول داده ستانده سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای هر فرصت شغلی جدید در استان به تفکیک فعالیت‌های اقتصادی محاسبه گردید و در

مشاغل جدید مورد نیاز استان به تفکیک فعالیتها ضرب شد. و به این ترتیب سرمایه‌گذاری استان محاسبه گردید ولی نتایج دچار کم برآورده بود و میزان آن با تولید ناخالص داخلی استان تطابق نداشت. در روش دوم از نسبت افزایش سرمایه به افزایش محصول (ICOR) استفاده گردید. نتایج این روش بهتر از روش اول بود و به نظر می‌رسید با سهم سرمایه‌گذاری در تولید ناخالص داخلی تطابق دارد. در روش سوم از نسبت سرمایه‌گذاری به تولید در بخش‌های مختلف در جدول داده ستانده استانی استفاده شد. در نهایت نتایج روش دوم مبنای تنظیم سند قرار گرفت چرا که هم با معیار سهم سرمایه‌گذاری در تولید ناخالص داخلی تطابق داشت و هم سهم بخش‌های مختلف از سرمایه‌گذاری استان منطقی بود.

پیش‌بینی می‌شود در دوره برنامه پنجم توسعه سرمایه‌گذاری در استان زنجان از 6856615 میلیون ریال در سال ۱۳۹۰ به 10285627 میلیون ریال در سال ۱۳۹۴ ارتقا یابد. در این دوره سرمایه‌گذاری در استان زنجان صورت گیرد. در واقع لازمه رشد ۸.۲ درصدی تحقق آن است که در این دوره مجموعاً 42405382 میلیون ریال سرمایه‌گذاری در استان انجام شود و در صورتی که تلاش لازم برای تحقق این میزان سرمایه‌گذاری صورت نپذیرد بیکاری در استان بش از ۷ درصد خواهد شد.

در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ سهم بخش صنعت از سرمایه‌گذاری بیش از سایر بخش‌ها و بالغ بر 10337606 میلیون ریال است و ۲۴.۴ درصد از سرمایه‌گذاری استان به این بخش اختصاص خواهد یافت. واسطه‌گری مالی و عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری و کالاهای شخصی و خانگی به ترتیب با سهم‌هایی معادل ۱۷.۹ و ۱۳.۱ درصد در رتبه‌های بعدی سرمایه‌گذاری استان زنجان قرار می‌گیرند.

پیش‌بینی می‌شود کمترین سرمایه‌گذاری در شیلات انجام گیرد، به طوری که اعداد برآورده نشان می‌دهد که این بخش در دوره برنامه پنجم در مجموع ۱۳۷۰۳ میلیون ریال سرمایه را جذب می‌کند. هتل و رستوران و مستغلات، اجاره و فعالیت‌های کار و کسب از دیگر بخش‌هایی هستند که طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته کمترین سرمایه‌گذاری در آنها انجام می‌پذیرد.

در این میان در بخش آموزش استان تا انتهای سال ۱۳۹۴ به میزان 2754190 میلیون ریال سرمایه‌گذاری صورت خواهد گرفت و روند سرمایه‌گذاری در این بخش طی سال‌های ۹۴ تا ۱۳۹۰ صعودی است.

جدول ۴۶. پیش‌بینی سرمایه‌گذاری بر حسب فعالیت‌های عمدۀ اقتصادی در دوران برنامه پنجم توسعه به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ (میلیون ریال)

جمع برنامه پنجم	دوران برنامه پنجم ^۱					شرح
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
4428514	1026638	950770	880504	815433	755170	کشاورزی، شکار و جنگلداری
13703	3023	2875	2734	2599	2472	شیلات
2054164	496913	449574	406745	367997	332935	استخراج معدن
10337606	2609087	2304849	2036085	1798661	1588924	صنعت- ساخت
1433987	332490	307894	285109	264010	244484	تامین برق، گاز و آب
921732	238277	207613	180895	157615	137331	ساختمان
5573552	1330906	1212780	1105139	1007055	917671	عمده‌فروشی، خردۀ فروشی، ...
106611	22809	22040	21295	20580	19887	هتل و رستوران
3409780	801143	736550	677161	622561	572365	حمل و نقل و انتبارداری و ارتباطات
7572483	1883925	1677883	1494372	1330932	1185371	واسطه‌گری‌های مالی
233423	52093	49235	46536	43986	41572	مستغلات، اجاره و فعالیت‌های کار و کسب
1001343	221547	210358	199731	189642	180065	اداره امور عمومی، ...
2754190	654191	597868	546402	499359	456369	آموزش
1757899	418656	382057	348656	318174	290357	بهداشت و مددکاری اجتماعی
806396	193928	176026	159776	145026	131640	سایر خدمات
42405382	10285627	9288371	8391141	7583629	6856615	جمع

مأخذ: محاسبات مشاور استانی

۲-۱۰- سرمایه‌گذاری مورد نیاز در فعالیت‌های آموزشی به تفکیک بخش‌ها

با توجه به ارزیابی‌های کارشناسی، سرمایه‌گذاری مورد نیاز به تفکیک گروه‌های عمدۀ فعالیت و به تفکیک بخش‌ها به شرح ذیل برآورد شده است.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، از مجموع ۴۲۴۰۵.۴ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری در کلیه بخش‌های اقتصادی استان، ۲۷۵۴.۲ میلیارد ریال به فعالیت‌های آموزشی اختصاص دارد. از این میزان، ۴۱۳.۱ میلیارد ریال به بخش تعاونی، ۲۴۷.۹ میلیارد ریال به بخش عمومی و ۲۰۹۳.۲ میلیارد به بخش خصوصی اختصاص دارد. ملاحظه می‌شود که سهم بخش خصوصی بیش از دیگر بخش‌های است.

جدول ۴۷. سرمایه‌گذاری مورد نیاز در برنامه پنجم استان به تفکیک گروه‌های عمدۀ فعالیت و بخش مجری به قیمت ثابت سال ۱۳۸۶ (میلیارد ریال)

خصوصی	توزيع سرمایه‌گذاری		کل سرمایه‌گذاری در دوران برنامه پنجم	گروه‌های عمدۀ فعالیت
	عمومی	تعاونی		
2093.2	247.9	413.1	۲۷۵۴.۲	آموزش
32513.5	4464.5	5427.4	۴۲۴۰.۵.۴	جمع

مأخذ: محاسبات مشاور استانی

۱۱- تأمین منابع مالی برای سرمایه‌گذاری‌های بخش عمومی، خصوصی و تعاونی در دوران برنامه پنجم

به طور کلی منابع لازم جهت انجام سرمایه‌گذاری در دستگاه آموزش و پرورش به طور عمدۀ با انتکا به منابع دولتی صورت می‌گیرد. دستگاه‌هایی همچون استانداری، وزارت آموزش و پرورش، سازمان صنایع و معادن و سازمان اوقاف از اصلی‌ترین منابع دولتی سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش استان به شمار می‌روند. در این میان نهاد خصوصی خیرین مدرسه‌ساز، به عنوان یک نهاد مردمی اقدام به جمع‌آوری منابع مالی آحاد جامعه و ساخت و نوسازی مدارس می‌نماید.

۱۲- تعهدات دستگاه برای تسهیل ایجاد اشتغال و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش‌های خصوصی و تعاونی (با توجه به وظیفه هر دستگاه)

مجموعه تعهدات سازمان آموزش و پرورش استان زنجان را می‌توان به شرح زیر خلاصه نمود. هر یک از موارد مطروحه خود به نوعی مستلزم انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید هستند که زمینه‌های ایجاد اشتغال را نیز فراهم می‌آورند.

✓ اقدامات دستگاه در جهت تسهیل ایجاد اشتغال

- توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای، اقتصادی و کارآفرینی در متربیان با تأکید بر استفاده از مراکز آموزش خارج از مدرسه
- اصلاح سازوکار و معیارهای سنجش، گزینش، جذب و ارتقای منابع انسانی، همسو با ویژگی‌های فوق و شایستگی‌های مورد نیاز برای اجرای برنامه درسی ملی
- سنجش و ارتقاء صلاحیت‌های حرفه‌ای نیروی انسانی موجود و مورد نیاز آموزش و پرورش بر اساس شاخص‌های آموزشی و پرورشی

- تأمین و استخدام نیروی انسانی مورد نیاز مناطق محروم روزتایی
- برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های توجیهی بدو خدمت برای ورودی‌های جدید استخدام
- هدایت تحصیلی بر اساس علایق و ویژگی‌های دانشآموزان، توسعه حرفه‌ای و سرمایه انسانی مورد نیاز کشور
- برنامه‌ریزی برای برقراری توازن بین تعداد دانشآموزان در رشته‌های مختلف تحصیلی متناسب با نیازهای جامعه به تدریج و در طول برنامه و برقراری توازن تا پایان برنامه
- بسترسازی مناسب برای کسب حداقل یک شایستگی و مهارت با توجه به نیاز بازار کار تا پایان برنامه برای تمامی دانشآموزان دوره متوسطه نظری
- ایجاد تعامل و ارتباط مؤثر با دیگر نظامهای آموزشی در کشور از جمله آموزش عالی به عنوان زیر نظام یک نظام واحد

✓ اقدامات دستگاه در جهت توسعه سرمایه‌گذاری

- تقویت و غنی‌سازی واحد اطلاعات و منابع یادگیری در سطح مدرسه با بهره‌گیری از فناوری‌های جدید
- سرمایه‌گذاری برای ارتقای کیفیت مدارس و تربیت‌یافتن گان علوم انسانی در کلیه ابعاد با تأکید بر تربیت نیروی انسانی کارآمد
- توسعه ضریب نفوذ اینترنت و اینترانت با اولویت پرکردن شکاف دیجیتالی در چارچوب نظام معیار اسلامی
- ایجاد مجتمع‌های آموزشی برای گسترش و توسعه عدالت و کیفیت آموزشی
- راهاندازی مدارس هوشمند
- افزایش پوشش تحصیلی
- ارتقای کیفیت آموزشی و اجرای برنامه آموزش برای همه
- به روز کردن تجهیزات کارگاهی هنرستان‌ها از محل اعتبارات مربوطه
- تأسیس و توسعه مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده در شهرستان‌های استان
- اجرای آزمایشی برنامه‌های درسی ملی در سطح مدارس ابتدایی و متوسطه
- تولید محتوا کترونیکی در سطح مدارس ابتدایی و متوسطه
- توسعه نرم‌افزار فناوری اطلاعات و ارتباطات
- توسعه نرم‌افزار (فاؤ) آموزش محتوا کترونیکی برای معلمان

- برگزاری دوره‌های آموزشی برای فرهنگیان
- برگزاری جشنواره تولید و حمایت از پدیدآورندگان محتواهای الکترونیکی در سطح فرهنگیان
- توسعه و گسترش فرهنگ تولید و استفاده از محتواهای آموزشی و پرورشی جدید مبتنی بر فناوری در بین دانشآموزان
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی در میان دانشآموزان
- تلاش در جهت هوشمندسازی مدارس
- راهاندازی کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های رایانه
- ایجاد پایگاه اطلاعاتی علمی در میان معلمان و دانشآموزان
- برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزش مهارت‌های تدریس در دوره‌های مختلف
- اجرای طرح تحول بنیادین در سه حوزه دانش، مهارت و تربیت اسلامی
- استقرار نظام تضمین کیفیت جهت پایش، ارزشیابی، اصلاح و افزایش بهره‌وری
- ارائه برنامه جامع آموزش قرآن اعم از روان‌خوانی و فهم قرآن و برنامه تلفیقی قرآن، معارف اسلامی و عربی با اهداف قرآنی
- برنامه‌ریزی جهت تدوین برنامه‌های آموزشی ارتقاء سلامت جسمانی و روانی مبتنی بر آموزه‌های دینی و قرآنی
- تقویت و گسترش نظام مشاوره دانشآموز و خانواده جهت تحقق سلامت روحی دانشآموزان
- بهره‌برداری از اماكن ورزشی سازمان تربیت بدنی در ساعت بلاستفاده جهت ارتقاء سلامت جسمی دانشآموزان
- افزایش سرانه فضاهای ورزشی دانشآموزان
- به کارگیری فناوری ارتباطات و اطلاعات در کلیه فرآیندها جهت تحقق عدالت آموزشی و تسهیل فرآیندهای موجود و ارائه برنامه‌های آموزشی و دروس دوره‌های تحصیلی به صورت الکترونیکی
- اقدام به آموزش از راه دور و رسانه‌ای و تأمین هزینه‌های تعذیبه، رفت و آمد، بهداشت و سایر امور مربوط به مدارس شباهه‌روزی
- منعطف‌سازی مدارس و گسترش اجرای برنامه‌های تلفیقی و فراگیر
- تدوین برنامه‌های جامع اطلاع‌رسانی جهت آگاه‌سازی و آموزش والدین کودکان با نیازهای خاص
- تقویت طرح سنجش کودکان و افزایش امر مشاوره در این مدارس
- توسعه مدارس استثنایی و کودکان با نیازهای خاص و فراهم آوردن شرایط و امکانات خاص لازم جهت توانمندسازی و افزایش مهارت‌های مورد نیاز این گونه آموزش‌پذیران